Kirkkotie 4

24.9.2025

JOENSUUN JA KONTIOLAHDEN SEURAKUNTALEHTI

Esko Valtaoja:

Suurin osa maailmankaikkeudesta täysin tuntematonta

sivut 12–13

kolumni 2

Opiskelijoiden rahat eivät riitä elämiseen

mielessäx5 3

”Oli älytön shokki joutua osastolle”

ajassa 4–5

Mitä työ maailmalla on opettanut?

menovinkki 14

Vertaistukiryhmä kutsuu eläkeläisiä

kolumni

Jasmin Närhi
läntisen teologian opiskelija
Itä-Suomen yliopisto
jastuomi@uef.f

Kun opiskelijoiden rahat eivät enää vain riitä

MINUA raivostuttaa, kun poliitikot puhuvat koulutuksesta Suomen tärkeimpänä voimavarana samaan aikaan, kun he ajavat opiskelijat entistä syvempään köyhyyteen.

Ja tämä samaan aikaan, kun opiskelijat ovat jo aikaisemmin eläneet köyhyysrajan alapuolella. Kuinka monta lahjakasta ihmistä jättää opiskelut kesken, kun rahat eivät riitä? Kuinka moni ei uskalla edes aloittaa, kun tietää, ettei pärjää taloudellisesti?

Emme me opiskelijat halua sääliä. Me haluamme oikeudenmukaisuutta. Kun opiskelijat pakotetaan töihin opiskelujen ohella, niin se on väärin. Opiskelun kuuluisi olla opiskelijan ainoa työ.

Työskentely opintojen ohella tarkoittaa usein, että ei ehdi paneutua kunnolla opintoihin, ei ehdi osallistua opiskelijaelämään, eikä ehdi levätä.

> Pelkään, että Suomesta tulee maa, jossa vain varakkaiden lasten on mahdollista opiskella.

SYYSKUUN asumistukimuutoksen jälkeen moni on joutunut ottamaan lisää lainaa, muuttamaan tai lisäämään työtunteja. Meistä opiskelijoista on tullut näkymättömiä köyhiä.

Opiskelijaköyhyys on hiljaista kärsimystä, josta ei puhuta tarpeeksi. Samaan aikaan poliitikot keskustelevat siitä, pitäisikö meidän ottaa vielä lisää lainaa. Kuin velkaorjuus olisi jokin ratkaisu köyhyyteen.

Pelkään, että Suomesta tulee maa, jossa vain varakkaiden lasten on mahdollista opiskella. Maa, jossa kiinnostus, älykkyys ja lahjakkuus eivät riitä, jos vanhemmat eivät voi tukea taloudellisesti.

Se ei ole vain epäoikeudenmukaista – vaan se on tyhmää. Kuinka monta lääkäriä, insinööriä, opettajaa tai tutkijaa Suomi menettää, jos ja kun ihmiset eivät uskalla enää taloudellisista syistä opiskella?

MINÄ en halua olla uhri enkä halua valittajan leimaa. Haluan vain mahdollisuuden opiskella ilman jatkuvaa taloudellista stressiä. Se ei ole liikaa vaadittu.

Kunnes Suomi ymmärtää, että opiskelijat tarvitsevat riittävän toimeentulon, ei vain lainaa, niin koulutus putoaa yhä useammalta pois käsistä. Ja silloin me kaikki häviämme.

pääkirjoitus

24.9.2025
Kirsi Taskinen
viestintäpäällikkö
Joensuun ev.lut. seurakuntayhtymä
kirsi.taskinen@evl.fi

Kirkko liikuttaa

Mitä yhteistä on kirkolla ja liikunnalla? Liikutaanko seurakunnissa? Sopiiko liikunta yhteen uskonnon harjoittamisen kanssa? Ehkä pohdit näitä kysymyksiä, jos törmäsit äskettäin julkaistuun julkilausumaan joukolta Suomen evankelisluterilaisen kirkon kirkkoherroja ja asiantuntijoita. Heidän mukaansa kirkko on merkittävä liikuttaja yhteiskunnassa.

> Liikunnan merkityksestä kertoo jo sekin, että seurakunnissa on niin sanottuja liikunta-agentteja.

KIRKKO on sitoutunut kansallisiin väestön liikkumista edistäviin ohjelmiin. Kirkon vahvuutena on yhteisöllisyys – seurakunnissa kaikenikäisillä on mahdollisuus lempeään liikkumiseen yhdessä. Avainasemassa ovat juuri lempeys ja ilo. Kirkossa liikunta ei ole verenmaku suussa suoritettava urheiluhaaste. Tärkeintä ei ole päämäärä, vaan armollinen liike.

MYÖS Joensuussa ja Kontiolahdella seurakunnat tarjoavat monenlaisia mahdollisuuksia liikkeeseen. Muun muassa kerhot, leirit, luontoretket ja keholliset hiljentyminen houkuttavat liikkumaan. Uusimpana kokeiluna toimii Joensuun pyhiinvaellusreitti, joka kulkee muutaman kilometrin matkan Pielisjoen kauniissa rantamaisemissa.

SEURAKUNNAT tarjoavat liikuntamahdollisuuksia yhdenvertaisesti ja saavutettavasti. Lapset, nuoret, työikäiset, seniorit ja erityisryhmät huomioidaan. Liikunnan merkityksestä kertoo jo sekin, että seurakunnissa on niin sanottuja liikunta-agentteja. Myös meillä Joensuun seurakunnassa on nimetty henkilö, joka innostaa lisäämään liikettä alueen seurakuntien toimintaan.

SYKSYISIN moni miettii uusien liikuntaharrastusten aloittamista. Jos haluaa lähteä lempeästi liikkeelle, kannattaa tutustua seurakuntien tarjontaan. Syyskuussa alkaneisiin ryhmiin ehtii vielä mainiosti mukaan, ja Kirkkotien tapahtumasivuilta löytyy lisää vaihtoehtoja. Liikunnalla on parhaimmillaan ulkopuolisuutta ja syrjäytymistä ehkäisevä vaikutus.

poiminnat

1.11.

PYHÄINPÄIVÄ. Edesmenneitä rakkaita muistetaan pyhäinpäivänä lauantaina 1.11. Silloin jumalanpalveluksissa luetaan vuoden aikana edesmenneiden seurakuntalaisten nimet. Pyhäinpäivään kuuluu myös lapsiperheille suunnattu perinteinen rastipolku Joensuun hautausmaalla. Sen ohjelma päivittyy Joensuun seurakuntien verkkosivujen tapahtumakalenteriin.

JOENSUUNSEURAKUNNAT.FI/TAPAHTUMAT

RAUHA. Piispat vetoavat rauhan puolesta uudessa piispainkirjeessä, joka julkaistiin jatkosodan päättymisen muistopäivänä 19.9. Kirje kannustaa jokaista toimimaan rauhan hyväksi.

EVL.FI

PALKITUT. Kirkko palkitsi John Vikström -liikuttajapalkinnolla televisiojuontaja Mikko ”Peltsi” Peltolan ja tämän pojan Osmo Peltolan. Kaksikko on tullut tunnetuksi sarjasta Peltsi ja Osmo.

EVL.FI

mielessä x5

TARMO YLHÄVUORI

Teologian opiskelija antoi toivoa

KARI HIRVONEN. Uimaharjulla asuva Kari Hirvonen sai sairauskohtauksen ja päätyi kuukausiksi sairaalaan. Laitosarkea piristivät sairaalapapin ja teologian opiskelijoiden vierailut.

1 **SAIRASTUMINEN.** Oli ilta, ja olin lähdössä nukkumaan. Kävin vielä vessassa. Rojahdin lattialle, enkä päässyt sieltä pois. Sain aivoverenkiertohäiriön. En tiedä, miksi sairastuin. Minulla ei ollut verenpainetta, eikä kolesterolikaan ole ollut korkealla. Tottahan se on, että on varmaan liikaa tullut syötyä tyydyttyneitä rasvoja: keksejä ja pullaa. Niinhän se tahtoo olla meillä suomalaisilla ainakin Pohjois-Karjalassa.

2 **SHOKKI.** Alku oli ihan hirveä. Oli älytön shokki joutua osastolle. Se oli kauheaa: elämä lähti ihan alusta. Oli lähdettävä melkein nollilta liikkeelle. Kaikki oli opeteltava kuin pikkuvauvana. Tarpeet menivät alkuun housuun, kellä enemmän ja kellä vähemmän. Vaipat olivat jalassa jonkun aikaa yöllä, ja voivat ne olla päivälläkin. Alkuun olin ihan sänkypotilaana. Siitä ei lähdetty oikein mihinkään. Ruokakin tuotiin sänkyyn.

3 **KUNTOUTUS.** Olin Siilaisen kuntoutumiskeskuksessa seitsemän kuukautta. Siellä kävi teologian opiskelija, joka oli vaihtanut alaa matemaattiselta puolelta teologian puolelle. Harmittaa, kun en muista hänen nimeään. Hän oli älyttömän mukava ihminen. Huomasi, että hänellä on ammattitaito lähestyä ihmisiä. Hän soitti useamman kerran poikkihuilulla virsiä ja hengellisiä lauluja, kun olimme syömässä.

4 **TOIVO.** Teologian opiskelija antoi toivoa tulevaisuuteen omalla kokemuksellaan ja puheillaan. Hän kertoi, että hänelle oli sanottu nuorena, ettei hän ikinä tule tekemään töitä. Hän ei tosin avannut, minkä takia. Hän antoi toivoa omalla esimerkillään.

5 **USKO.** Tulimme hyvin juttuun, vaikka olen eronnut kirkosta ajat sitten. Erosin ihan sen takia, että koin, että kirkko on maallistunut. Omalla tavallani uskon, mutta en ole sillä tavoin mikään kirkon pönöttäjä. Teologian opiskelijan kohtaamisesta jäi minulle jonkinlainen herääminen uskon asioihin. On käynyt mielessä, että selvittäisin, milloin hän on soittamassa Kontiolahden kirkossa. Kävisin kyllä katsomassa.

Tarmo Ylhävuori

Sairaalasielunhoidon 100-vuotisjuhlaa vietetään Rantakylän kirkossa su 28.9. klo 10.

ajassa

Lisää ajankohtaisia uutisia
- www.joensuunseurakunnat.fi
- www.kontiolahdenseurakunta.fi
- www.evl.fi

Joensuun seurakunnat somessa
- Facebook, Instagram, YouTube, LinkedIn ja Spotify: Joensuun seurakunnat

Tiesitkö, että Kirkkotien juttuja voi myös kuunnella?

Vapaaehtoiset lukevat artikkelit äänilehdeksi, jota voi kuunnella osoitteessa kirkkotie.fi.

TARMO YLHÄVUORI

Kukka-Maaria Rydenfelt osti Azerbaidžanissa kotikaupungistaan paikallisen käsityöläisen tekemän kaiverruksen vanhastakaupungista.

Tiina Wiberg sai Saksasta läksiäislahjaksi mukin, johon ovat kirjoittaneet nimensä hänen vetämänsä naisten kerhon jäsenet.

Jaana Jantunen hankki Mongoliasta paimentolaisten asun eli deelin. Asua käyttävät niin naiset kuin miehet.

Maailmanparantajat

LÄHETYSTYÖ. Joensuun seurakuntien työntekijät Kukka-Maaria, Tiina ja Jaana ovat olleet lähetystyössä aiemmin urallaan. Mitä työskentely maailmalla antoi heille?

RANTAKYLÄN seurakunnan diakoniatyöntekijä **Kukka-Maaria Rydenfelt** lähti vastavalmistuneena lähetystyöhön haaveenaan välittää evankeliumia ja nähdä sen muutosvoima ihmisten elämässä.

– Minulla ei ollut sellaista perinteistä Afrikka-kaipuuta, niin kuin joillakin on. Ei ollut tiettyä maata tai maanosaa mielessä, mutta olin kiinnostunut muslimimaassa työskentelemisestä, Rydenfelt muistelee.

Muslimimaissa häntä kiinnosti mahdollisuus levittää kristinuskoa sellaisille alueille, joissa seurakunnat ovat pieniä ja harva on kuullut Jeesuksesta. Muslimimaissa ei myöskään voi avoimesti julistaa kristinuskoa. Se sopi hyvin Rydenfeltille, sillä hän ei koe olevansa suulas evankelista, vaan pikemminkin tuovansa kristinuskoa tutuksi tekemänsä diakoniatyön kautta.

Lähetysjärjestö OM (Operaatio Mobilisaatio) tarjosi hänelle työkohteeksi Etelä-Euroopassa sijaitsevaa Kosovoa, jossa valtauskonto on islam. Sinne Rydenfelt suuntasi neljäksi vuodeksi. Myöhemmin hän työskenteli Kylväjän lähettämänä yhteensä viisi vuotta Kaukasiassa Azerbaidžanissa.

Rydenfelt teki molemmissa maissa työtä etenkin naisten ja lasten parissa. Työhön kuului jonkin verran taloudellista avustamista, sillä yhteiskunta ei tarjoa maissa samanlaista turvaverkkoa kuin täällä Suomessa. Sen lisäksi hän toimi tukena ja keskusteluapuna erilaisissa ihmissuhdeongelmissa.

Hän kokee, että lähetystyö on lisännyt hänen itsetuntemustaan.

– Olen oppinut itsestäni uutta, kun olen joutunut uuteen ympäristöön, kieleen ja kulttuuriin. Se on opettanut ymmärtämään erilaisia ihmisiä ja antanut avoimuutta ja rohkeutta.

PIELISENSUUN seurakunnan kirkkoherra **Tiina Wiberg** oli 1980-luvun alussa lapsenlikkana naapurissa asuvan seurakunnan lehtorin perheessä. Lehtori oli ollut Suomen Lähetysseuran palveluksessa Hongkongissa.

Hänen esineensä ja tarinansa tekivät vaikutuksen Wibergiin. Niissä oli jotakin eksoottista.

– Nykyisin kansainvälisyys on ihan toisella tavalla osa elämää. Siihen aikaan ihmiset eivät matkustaneet siinä määrin kuin nykyisin, Wiberg kuvailee.

Teologian opintojen jälkeen Wiberg pääsi Suomen Lähetysseuran kautta töihin Saksan Nürnbergiin kohtaamispaikka Brückeen eli Siltaan. Nimensä mukaisesti paikan oli ja on edelleen tarkoitus tuoda yhteen kristittyjä ja muslimeja. Brücken toiminta jatkuu yhä, mutta vastuu on sittemmin siirtynyt suomalaisilta kokonaan Baijerin maakirkolle.

Brückella kävi erityisesti muslimitaustaisia turkkilaisia, jotka

Yhteisvastuukeräys lievittää ensi vuonna ikääntyvien hätää

VUONNA 2026 Yhteisvastuukeräys tukee jalkautuvaa ja kohtaavaa vanhustyötä, jossa vahvistetaan arjen turvaa ja osallisuutta erityisesti kotona asuvien ikääntyvien parissa. Yhteisvastuun diakoniatyön ammattilaisille tekemä kysely kertoo, että ikääntyvien luottamus avunsaantiin on heikentynyt.

Keräyksen tuotto ohjataan kotimaassa Suomen evankelisluterilaisten seurakuntien kautta paikalliseen auttamistyöhön ja Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry:n etsivään vanhustyöhön. Kansainvälinen kriisiapu ohjataan Suomen suurimman kehitysyhteistyöjärjestön Kirkon Ulkomaanavun kautta.

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry on kehittänyt etsivää vanhustyötä yli kymmenen vuoden ajan. Liitto on tekemällään työllä tuonut näkyvämmäksi ikääntyvien yksinäisyyttä ja turvattomuuden tunnetta ja ohjannut avun tarvitsijat tuen piiriin esimerkiksi lloa arkeen -pysäkkien kohtaamispaikkatoiminnan ja laajan vapaaehtoistoiminnan kautta.

Käynnissä oleva vuoden 2025 keräys tukee erityisesti nuorten mahdollisuuksia unelmoida ja rakentaa turvallista tulevaisuutta. Yhteisvastuu toteutetaan yhteistyössä Suomen Partiolaisten kanssa. Myös Joensuussa osa keräystuotoista ohjataan oman alueen nuorten tukemiseen ja paikallisesti tehtävään sosiaaliseen auttamistyöhön.

olivat tulleet Saksaan jälleenrakennustöihin 1960-luvulla ja sittemmin jääneet maahan asumaan. Brücke tarjosi heille arkisia mahdollisuuksia kohdata paikallisia kristittyjä esimerkiksi kello viiden teen äärellä, retkillä tai saksan kielen opintoryhmässä.

Wiberg vietti perheineen Saksassa lähes viisi vuotta. Toisessa kulttuurissa vietetty aika sai näkemään asiat uudesta näkökulmasta. Saksan suomalaisessa seurakunnassa hän tottui siihen, että seurakuntalaiset toivat vaikkapa pääsiäisaamiaiselle mukanaan nyyttäriperiaatteella kaiken lautasista alkaen.

– Sitten kun menin täällä johonkin kokoukseen, olikin kaikki kahvit ja muut, hän muistaa ihmetelleensä.

Oma elämänpolku on vaikuttanut siihen, että Wiberg kokee lähetystyön ja missionaarisuuden tärkeinä.

– Kristuksen kirkkoa voi palvella eri puolilla maailmaa, ja Saksassa vietetyt vuodet ovat rikastuttaneet monella tavalla elämääni.

PYHÄSELÄN seurakunnan nuorisotyönohjaaja **Jaana Jantunen** oli 2000-luvun alussa kaverinsa luona iltateellä. Kaverille tuli lähetysjärjestö Kylväjän lehti, jossa kerrottiin Mongoliassa tehtävästä lähetystyöstä.

Jantunen päätti tilata lehden itselleen. Seuraavassa numerossa oli jälleen artikkeli Mongoliasta. Pian hänen poikansa toi luettavaksi dinosauruskirjan, jonka aukeamalla olevista fossiileista suurin osa oli löytynyt Mongoliasta.

Mongolia puski siis esille vähän joka paikasta. Jantunen tulkitsi, että sillä on jokin merkitys.

– Olin siinä vaiheessa, että okei Jumala, halusitko sinä puhua minulle jotakin.

Jantunen lähti selvittämään, miten Mongoliaan pääsisi lähetystyöhön. Kylväjän kautta löytyivät työtehtävät hänelle ja hänen silloiselle puolisolleen.

Hän työskenteli kehitysyhteistyöhankkeessa, jonka tarkoituksena oli opettaa tietokoneiden käyttöä mongolialaisille. Maassa oli Etelä-Koreasta tuotuja hyväkuntoisia koneita, mutta tietotaito niiden käyttöön uupui. Sen lisäksi hän teki seurakuntatyötä.

– Olimme siitä harvinaisessa tilanteessa, että näimme kasteita. Jotkin lähetit saattavat olla 20 vuotta kentällä, eivätkä he näe.

Jantunen teki osan työkaudestaan pioneerityötä maaseudulla, jossa ei ollut vielä luterilaista seurakuntaa. Kaupunkialueella tulokset olisivat voineet olla erilaisia.

Hänen mukaansa Mongoliassa vietetyt vuodet opettivat minäkeskeisyydestä kohti Jumalakeskeisyyttä. Lähetystyössä näkee hänen mukaansa sen, miten Jumala on konkreettisesti läsnä ja auttaa.

Tarmo Ylhävuori

Lähetysjuhlia vietetään lokakuussa Pielisensuun kirkolla

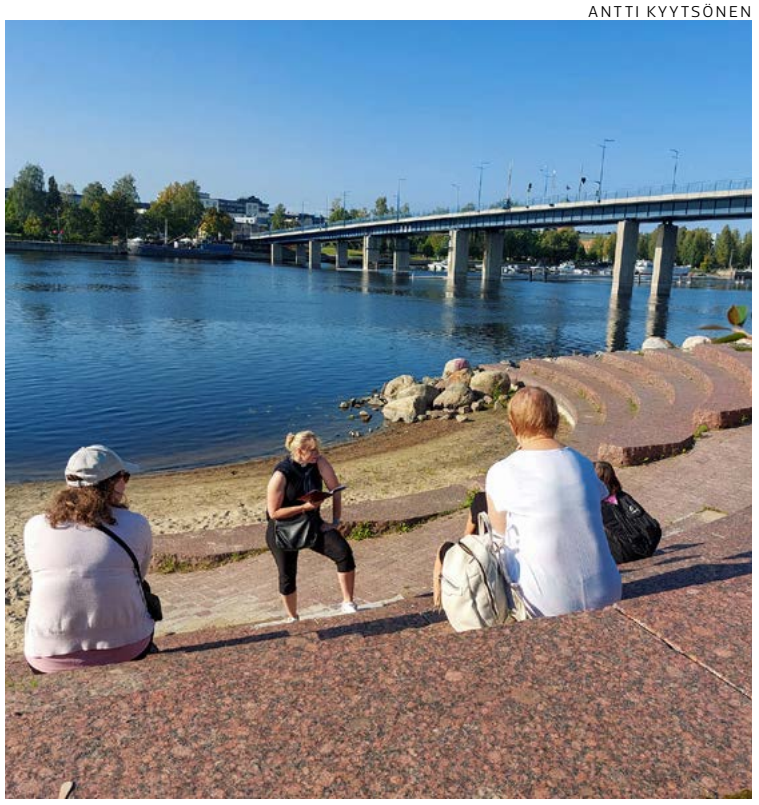
SUOMEN Lähetysseura, Kuopion hiippakunta ja Joensuun seurakunnat järjestävät yhteiset lähetysjuhlat Pielisensuun kirkossa perjantaina ja lauantaina 3.–4.10. sekä juhlamessut sunnuntaina 5.10. Joensuun, Pielisensuun, Rantakylän, Enon, Kiihtelysvaaran ja Kontiolahden kirkoissa.

Juhlat ovat hyvä tilaisuus kuulla, millaista lähetystyö on tänä päivänä. Samalla on mahdollisuus tavata muita lähetyksen ystäviä, sillä juhlille kokoontuu väkeä eri puolilta Suomea ja maailmaa.

Juhlille tervehdyksen maailmalta tuovat Bolivian evankelisluterilaisen kirkon johtaja **Freddy Choque**, Jordanian ja Pyhän maan evankelisluterilaisen kirkon piispa **Sani Ibrahim Azar** ja diakoniatyön johtaja **Rana Zeidan** sekä Lähetysseuran alueellisen hankehallinnon asiantuntija **Hilde Paco** Senegalista.

Lisätietoja juhlista löytyy osoitteesta joensuunseurakunnat.fi/lahetysjuhlat2025. Juhlille on vapaa pääsy, mutta ruokailut ovat maksullisia.

ANTTI KYYTSÖNEN

Pyhiinvaelluksen osallistujat istahtivat hetkeksi Penttilän amfille. Vaellusta ohjasi pappi Hanna Pajarinen yhdessä Antti Kyytsösen kanssa.

Uusi pyhiinvaellusreitti Joensuuhun

JOENSUU on saanut uuden pyhiinvaellusreitin. Se kulkee neljän kilometrin matkan Pielisjoen varressa. Reitti alkaa Joensuun kirkolta ja päättyy samaan paikkaan.

Pielisensuun seurakunnan pappi **Antti Kyytsösen** mukaan monesta muusta suomalaisesta kaupungista löytyy jo pyhiinvaellusreittejä. Ne tarjoavat mahdollisuuden omatoimiseen hiljentymiseen juuri silloin, kun ihmisellä on siihen aikaa.

Kyytsösen mukaan Joensuun seurakuntien aikuistyön papit alkoivat ideoida reittiä jo reilu vuosi sitten. Esikuvia siihen on etsitty muista suurista kaupungeista.

JOENSUUN pyhiinvaellusreitti julkaistiin tämän syksyn alussa. Reitin varrella on 12 pysähdyspaikkaa molemmin puolin jokea. Mukana ovat esimerkiksi Penttilän amfi, Pielisjoen kosket ja **Anssi Kasitonnin** Suomen tuntemattomin runoilija -patsas.

Kyytsösen mukaan pysähdyspaikat ovat toimineet pyhiinvaelluksen pohdinta- ja hiljentymistehtävien innoittajina. Esimerkiksi Kasitonnin patsaan kohdalla voi pohtia, onko joskus halunnut mennä patsaan tavoin piiloon itseltä, toisilta tai Jumalalta.

Pyhiinvaelluksen reitti ja tehtävät löytyvät Citynomadi-palvelusta, jota voi käyttää älypuhelimella.

REITIN avajaisia juhlittiin syyskuun alussa Kyytsösen ja Rantakylän seurakunnan pappi **Hanna Pajarisen** ohjaamalla pyhiinvaelluksella, jolle osallistui kymmenkunta vaeltajaa. Yksi heistä oli **Arja Harinen**. Hän pääsi katsomaan kotikaupunkiaan uudesta näkökulmasta.

– Joensuun kaupunki ja joki ovat tuttuja oikeastaan koko elämän ajalta. Oli jännä huomata, että näki sellaisia paikkoja, joissa ei ole ikinä aiemmin käynyt, Harinen kuvailee.

Hän on käynyt aiemmin lähiluontoon suuntautuvilla pyhiinvaelluksilla. Tähän vaellukseen toi hänen mukaansa oman ulottuvuutensa se, että vaeltajat kulkivat ihmisen rakentamassa ympäristössä. Ohi kulki ihmisiä, ja liikenteen äänet kuuluivat taustalla.

Harisen mukaan oli hieno kokemus taittaa matkaa yhdessä toisten vaeltajien kanssa. Osan matkasta he tekivät hiljaisuudessa.

Tarmo Ylhävuori

Pyhiinvaellusreitti löytyy osoitteesta joensuunseurakunnat.fi/pyhiinvaellusreitit.

JOENSUUN SEURAKUNNAT
SUOMEN EV.LUT. KIRKKO

Joensuun seurakunnat tunnistaa jatkossa tästä logosta.

Joensuun seurakunnille uudet logot

LOKAKUUN alusta alkaen Joensuun seurakunnat ottavat käyttöön uudet logot. Ne koostuvat vihreästä rististä ja seurakunnan nimestä. Seurakuntien logojen ohella viestintämateriaaleissa voi näkyä myös pyöreää koko Suomen evankelisluterilaisen kirkon logoa.

Logomuutos tulee näkymään sekä Joensuun seurakuntien sähköisissä viestintäkanavissa että painetuissa materiaaleissa. Muutos tehdään ympäristöseikat huomioiden, joten olemassa olevat painotuotteet, kuten kirjekuoret, käytetään ensin loppuun.

Samalla Joensuun seurakuntien sosiaalisen median kanavien nimet uudistuvat. Seurakunnat löytyvät jatkossa nimellä Joensuun seurakunnat Facebookista, Instagramista, YouTubesta, LinkedInistä ja SoundCloudista.

Tilaa kynttilä haudalle syyskuussa

PYHÄINPÄIVÄÄ ja joulua varten voi tilata kynttilän omaisen haudalle Joensuun seurakuntayhtymän hautausmailla. Tilauksen voi tehdä hautausmaan toimistoon viimeistään tiistaina 30.9. sähköpostitse hautauspalvelut.joensuu@evl.fi tai puhelimitse 013 263 5577 (ma–pe klo 10–15). Kynttilä maksaa 22 euroa, ja se viedään lyhdyssä haudalle.

Omaiset voivat tilata hautausmaan toimistosta kynttilän, joka viedään lyhdyssä haudalle.

Päiväkerhot vetävät lapsia

KERHO. Kontiolahden päiväkerhoihin riittää tulijoita. Viime vuosina ilmoittautuneita on ollut enemmän kuin paikkoja.

TARMO YLHÄVUORI

Eben Kokkonen, Noa Väänänen ja Mio Lahtinen ovat kiinnostuneita autoleikeistä.

LAPSET ovat levittäneet lattialle suuren ruskean kankaan. Tänään se saa toimia Nooan arkkina, jonka kyytiin lapset saavat nousta yhdessä pehmolelujen kanssa.

Aluksen kyydissä ovat ainakin pingviini, gepardi ja kettu, kun alkaa sade. Ensin se tiputtelee pienillä sormilla ja sitten rummuttaa kaksin käsin.

Lehmon seurakuntakodilla on käynnissä päiväkerho. Se tarjoaa 3–6-vuotiaille toimintaa kaksi kertaa viikossa kolmen tunnin ajan.

Varhaiskasvatuksen ohjaaja **Virpi Malvalehdon** mukaan päiväkerho voi antaa vanhemmille hengähdyshetken ja lapselle lisää aktiviteetteja. Vanhemmat voivat esimerkiksi tuoda päiväkerhoon hoitoon isosisaruksen, jos perheeseen on syntynyt lisää jälkikasvua.

Kerhoon osallistuminen ei maksa mitään. Malvalehdon mukaan ainoan poikkeuksen muodostavat mahdolliset retket, jotka seurakunta tarjoaa maksutta lapsille, mutta aikuiset maksavat oman osuutensa.

KERHOPÄIVÄT alkavat ulkoilulla. Seurakuntakodin pihalla on leikkipaikka, jossa lasten suosiossa tuntuvat olevan erityisesti hiekkalelut.

Pojat kaivavat kuoppaa kivijalan vieressä, kunnes lapio osuu johonkin kovaan. Mitä sieltä mahtaa löytyä? Lastenohjaajat **Mervi Karjunen** ja **Vanamo Kettunen** arvelevat, että pojat kaivoivat esiin seurakuntakodin perustuksia.

Toiminta jatkuu sisätiloissa hartaudella. **Beeda Kärki**, 3, saa tänään toimia pikkusuntiona. Hän soittaa triangelia ja sytyttää kynttilän pienelle alttarille.

Sitten lastenohjaaja Mervi Karjunen ottaa esiin kalenterin ja arvuuttelee, mikä kuukausi nyt mahtaa olla.

– Hartauteen liitetään vähän kuukausien, viikonpäivien ja numeroiden opettelua. Mukana on kuitenkin tulevia eskarilaisia, joten heille on jotakin viskarityyppistä toimintaa, Karjunen kuvailee jälkeenpäin. Viskarilla hän tarkoittaa viisivuotiaille suunnattua esikoulua.

Hartaudessa ei ole myöskään unohdettu kristillistä sanomaa. Lapset saavat kuulla tarinan Nooan arkista ja pääsevät mukaan laivamatkalle pehmolelujen kanssa.

Karjusen mukaan kristillinen kasvatus on osalle vanhemmista syy siihen, että he haluavat lapsensa mukaan päiväkerhoon.

LASTEN mukaan päiväkerhossa parasta on leikkiminen, eikä päiväkerhossa edes tarvitse nukkua päiväunia niin kuin päiväkodissa. Sen ajan voi käyttää leikkimiseen.

Noa Väänänen, 4, on mieltynyt erityisesti autoleikkeihin. Hän kokoaa palikoista ajoneuvoja, jotka rullailevat pitkin lattiaa. Tarjolla on myös korillinen pikkuautoja.

Autoleikkien keskellä on helppo ymmärtää päiväkerhojen suosiota. Virpi Malvalehdon mukaan viimeiset pari vuotta päiväkerhoihin on riittänyt tulijoita enemmän kuin on ollut paikkoja. Sen vuoksi seurakunta on palkannut lisää osa-aikaisia lastenohjaajia toimintakauden ajaksi.

Malvalehto vinkkaa, että päiväkerhojen lisäksi Kontiolahden seurakuntakeskuksessa järjestetään joka viikko lapsiparkki. Sinne pääsee ilmoittautumaan mukaan, vaikka päiväkerhot olisivat täynnä.

Tarmo Ylhävuori

Päiväkerhojen juhlavuosi

- Seurakuntien päiväkerhot juhlivat tänä vuonna 80-vuotisjuhlaa.
- Toiminta alkoi alkuun pienimuotoisesti Turussa ja Tampereella. Nyt kerhoja on lähes jokaisessa seurakunnassa.
- Vapaita kerhopaikkoja voi tiedustella seurakuntien varhaiskasvatuksen ohjaajilta ja lastenohjaajilta.

lapset ja nuoret

Yöksi Kiihtelysvaaran kirkkoon

4.–7.-luokkalaiset pääsevät viettämään yön uudessa Kiihtelysvaaran kirkossa pe–la 10.–11.10. Osallistumismaksu 10 euroa sisältää ilta- ja aamupalat sekä ohjelmaa. Perille pääsee bussikyydillä Noljakan ja Pielisensuun kirkoilta. Ilmoittaudu viim. su 28.9.: janoa.fi/ilmoittautuminen.

Kato mua -tapahtuma tulee

Joensuun seurakunnat järjestävät alakouluikäisten perheille suunnatun Kato mua -tapahtuman la 22.11. klo 12–16 Joensuun kirkossa. Tapahtuman ohjelma päivittyy Joensuun seurakuntien verkkosivujen tapahtumakalenteriin. Vapaa pääsy.

Syyslomalla maailman ympäri

Maailman ympäri päivässä -tapahtumissa alakouluikäiset pääsevät kokkailemaan ja puuhailemaan ma 13.10. Pikku-Ketun kerhohuoneella, ti 14.10. Pielisensuun kirkolla ja ke 15.10. Pyhäselän seurakuntatalolla. Vapaa pääsy. Ilmoittaudu viim. ke 24.9.: janoa.fi/ilmoittautuminen.

ota talteen **menovinkit**

Lapsiperheille suunnattu pyhäinpäivän rastirata

järjestetään Joensuun hautausmaalla la 1.11. Ohjelma päivittyy tapahtumakalenteriin: joensuunseurakunnat.fi/tapahtumat.

Ilosanomasta yhteiseen elämään.

LÄHETYSJUHLAT JOENSUUSSA 3.–5.10.2025

Joensuun lähetysjuhlat kutsuvat

› **JOENSUUN** lähetysjuhlia vietetään Pielisensuun kirkossa pe–la 3.–4.10. Juhlat huipentuvat su 5.10. messuihin Joensuun seurakuntien ja Kontiolahden kirkoissa. Pielisensuun kirkossa luvassa ovat muun muassa seuraavat keskustelutilaisuudet ja hiljentymishetket:

- Pe klo 17.30 teologinen ilta evankeliumista ja missionaarisuudesta Suomessa ja maailmalla (kirkkoherra **Tiina Wiberg**, missiologian erityisasiantuntija **Kati Kemppainen** ja käytännöllisen teologian professori **Kati Tervo-Niemelä**)
- Pe klo 19.30 hiljaisuuden ilta (hiippakuntasihteeri **Anna Väätäinen** sekä kansainvälisen työn ohjaaja ja tapahtumakoordinaattori **Leena Mgaya**)
- La klo 11 avajaiset ja raamattutunti Neljä näkökulmaa evankeliointiin (piispat **Jari Jolkkonen** ja **Sani Ibrahim Azar** sekä seurakuntapastori **Topi Nieminen** ja alueellisen hankehallinnon asiantuntija **Hilde Paco**)
- La klo 13 keskustelu Välähdyksiä kutsumuksesta (Opettajien lähetysliitto, toiminnanjohtaja **Inger-Marie Oppegård** ja kanttori **Tiina Korhonen**)
- La klo 14 paneelikeskustelu Mitä olet aina halunnut kysyä lähetystyöstä? (Hilde Paco, yhteisöasiantuntija **Mikko Pyhtilä** ja toiminnanjohtaja **Pauliina Parhiala**)
- La klo 16 keskustelu Sanasta toiminnaksi – mikä jae saa sinut toimimaan? (kirkon johtaja **Freddy Choque**, diakoniatyön johtaja **Rana Zeidan** ja diakoniatyöntekijä **Kukka-Maaria Rydenfelt**)
- La klo 16.45 keskustelu Lähetettynä yhteiseen tehtävään
- La klo 18 Sinema Leon musiikki-ilta (Jakaranda-yhtye ja Mikko Pyhtilä)

Ohjelma löytyy kokonaisuudessaan: joensuunseurakunnat.fi/lahetysjuhlat2025. Vapaa pääsy, tarjoilumaksu 25 euroa.

Kaikkien lasten kekkerit

› **ILON** kekkereitä vietetään Rantakylän kirkossa su 16.11. klo 15. Tapahtuma on suunnattu lapsiperheille, ja siellä juhlitaan kaikkia lapsia ja 80 vuotta täyttävää kirkon varhaiskasvatusta. Samalla vietetään myös 4-vuotiaiden yhteisiä syntymäpäiviä.

Tarjolla on juhlaherkkuja ja nukketeatteri Sananjalan esitys Sankarit. Ilmoittautuminen 5.10.–2.11.: joensuunseurakunnat.fi/ilmoittaudu.

Urkujen juhlavuosi

LIISA KETTUNEN

› **PYHÄSELÄN** kirkon uudempien urkujen 25-vuotisjuhlaa vietetään tänä vuonna konsertin voimin pe 3.10. klo 18. Esiintymässä ovat kanttorit **Liisa Kettunen**, **Mikko Juntunen**, **Samuli Moilanen** ja **Tuomas Pyrhönen**.

Konsertin ohjelmassa on monen tyylistä musiikkia eri vuosisadoilta aivan nykyhetkeen asti. Pyrhönen luo urkuimprovisaatiossaan jotain ainutkertaista kuultavaa, ja yleisöllä on mahdollisuus ehdottaa virsisävelmä improvisaation aiheeksi.

Vertaistukea yksinäisille

› **AJATUKSIA** ja lauluja yksinäisyydestä on luvassa Joensuun seurakuntakeskuksessa ke 22.10. klo 18. Tapahtuman ohjelmassa on yhteislaulua, Raamatun sanaa, rukousta ja kokemusasiantuntijan puheenvuoro. Tilaisuuden jälkeen on tarjolla iltateetä.

Illassa on mahdollisuus esittää kiinnostuksensa osallistua to 6.11. klo 17.30–19.30 alkavaan Verso-ryhmään. Ryhmässä käsitellään yksinäisyyttä vertaistuellisessa ja luottamuksellisessa ilmapiirissä. Ryhmä on suljettu, ja siihen pystytään ottamaan maksimissaan kahdeksan henkilöä.

Ryhmään voi ilmoittautua myös verkossa 15.–29.10.: joensuunseurakunnat.fi/ilmoittaudu.

Petri Laaksonen juhlii

JUUSO WESTERLUND

› **PETRI Laaksosen** ensimmäinen sävellys *Eläköön elämä* valittiin Suomen euroviisukappaleeksi vuonna 1985. Tänä vuonna siitä tulee kuluneeksi 40 vuotta, ja juhlavuoden kunniaksi Laaksonen kiertää konsertoimassa ympäri Suomea.

Kiertue saapuu Joensuun kirkkoon la 4.10. klo 18. Luvassa on Laaksosen hittejä vuosikymmenten varrelta. Hänen tunnetuimpia kappaleitaan ovat muun muassa *Täällä Pohjantähden alla*, *Sata salamaa* ja *Hyvää matkaa*.

Liput konserttiin maksavat 25 euroa, ja niitä voi ostaa Lippu.fi:stä tai ovelta tuntia ennen konserttia. Lipun hinnasta osa lahjoitetaan Joensuun seurakunnan diakoniatyön kautta apua tarvitseville.

miun tapahtumat

NIMI: **NAOMI MGAYA**
IKÄ: **16 VUOTTA**
SEURAKUNTA: **JOENSUU**

1 **Majataloilta la 27.9. klo 16–19 Tuupovaaran kirkossa**
Pidän kovasti musiikista. On mukavaa päästä kuulemaan Pekka Simojokea livenä täälläpäin Suomea.

2 **Levon ja luottamuksen messu su 12.10. ja 9.11. klo 18 Pielisensuun kirkossa**
Olen käynyt Taizéssa kaksi kertaa, ja nämä messut ovat pieni palanen Taizén rauhaa hektisen arjen keskellä.

3 **Vapaaehtoisten koulutus- ja virkistysilta ti 21.10. klo 17–19 Joensuun seurakuntakeskuksessa**
Olen isostoiminnassa päässyt tutustumaan lattiakuviin, ja niissä pääsee aina pohtimaan asioita monista eri näkökulmista.

4 **Levähdysmessu ke 22.10. ja 19.11. klo 18 Pielisensuun kirkossa**
Pidän messuista, joissa seurakuntalaiset pääsevät osallistumaan myös toteutukseen. Hienoa päästä nuorille ja nuorille aikuisille suunnattuun messuun arki-iltana.

Palstalla kysymme, mitkä seurakuntien tapahtumat tuntuvat etukäteen mielenkiintoisimmilta.

tapahtumia 24.9.–26.11.2025

JOENSUUN KAUPUNKIALUE

› **Joensuun seurakunta**
TOIMISTO: Kirkkokatu 28, ma–pe klo 9–12, p. 013 2635 363, joensuun.seurakunta@evl.fi
› **Pielisensuun seurakunta**
TOIMISTO: Huvilakatu 8 b, ma–pe klo 9–12, p. 013 2635 407, pielisensuun.seurakunta@evl.fi
› **Rantakylän seurakunta**
TOIMISTO: Rantakylänkatu 2 A, ma–pe klo 9–12, p. 013 2635 510, rantakylan.seurakunta@evl.fi

Joensuun kirkko

Papinkatu 1 b

Messu sunnuntaisin klo 10.
Keskipäivän konsertti keskiviikkoisin klo 12.
Petri Laaksosen konsertti la 4.10. klo 18. Ks. s. 7.

Lux Aeterna -konsertti
su 19.10. klo 16. Joensuun kamariorkesteri ja Joensuun konservatorion Luminanssi-kuoro. Vapaa pääsy, käsiohjelma 10 €.

Messu la 1.11. klo 10.
Elokuvaklassikot-konsertti su 2.11. klo 18–19. Sellisti Seeli Toivio ja urkuri Tuomas Pyrhönen. Vapaa pääsy.
Kuningas Arthurin jäljillä -konsertti su 23.11. klo 16. Joensuun konservatorion barokkikurssin päätöskonsertti. Oblica Ensemble, Joensuun konservatorion Orkesteri X sekä konservatorion kamarimusiikkiryhmiä. Vapaa pääsy.

Joensuun seurakuntakeskus

Kirkkokatu 28 (Sisäänkäynti Yläsatamakadun puolelta)

Torstaimessu torstaisin klo 12.
Sanoin ja sävelin toivosta ke 24.9. klo 18. Mukana Sanna Kauppinen ja Joensuun seurakunnan toimintaryhmä, yhteinen esirukous ja iltatee, vapaaehtoinen maksu Yhteisvastuukeräykselle.
Nyyttikesti-illat la 27.9., 25.10. ja 22.11. klo 16 isossa salissa.
Yhteyden iloa ti 30.9., 28.10. ja 25.11. klo 11. Senioreiden toiminta- ja virkistysiltapäivä. Lounas ja kahvi, maksu 7 €.
Toivevirsiä-yhteislaulutilaisuus to 2.10. klo 11.
Siionin virsiseurat su 19.10. klo 14, Anna-Riitta Pellikka, Taina Pesonen, Ilpo Saarelainen ja Marita Tiili. Kahvitarjoilu n. klo 13.30 alkaen.
Vapaaehtoisten koulutus- ja virkistysilta ti 21.10. klo 17–19. Teemana lattiakuvat, joka on osallistava, moniaistinen ja pedagoginen menetelmä, jossa syvennytään Raamatun kertomukseen visuaalisesti. Ohjaajana Delila Myyry. Ilmoittautuminen ma 20.10. mennessä: www.joensuunseurakunnat.fi/ilmoittaudu.
Ajatuksia ja lauluja yksinäisyydestä ke 22.10. klo 18. Ks. s. 7.
Toivevirsiä-yhteislaulutilaisuus to 6.11. klo 11.
Siionin virsiseurat su 16.11. klo 14, Heidi Hakulinen, Erkki Sutinen ja Raimo Ursin. Kahvitarjoilu n. klo 13.30 alkaen.
Vapaaehtoisten koulutus- ja virkistysilta ti 18.11. klo 17–19. Teema: Kun huoli herää. Asiaa huoli-ilmoituksesta. Mukana illassa Siun soten Tarja Husso. Ilmoittautuminen ma 17.11. mennessä: www.joensuunseurakunnat.fi/ilmoittaudu.
Sanoin ja sävelin kuolemasta ke 19.11. klo 18. Mukana Joensuun seurakunnan toimintaryhmäläisiä sekä asiantuntijavieraita, musiikkia ja Raamatun sanaa, alustuksia ja keskustelua, yhteinen esirukous ja iltatee.

Noljakan kirkko

Kervilänkuja 2

Messu sunnuntaisin klo 13.

Muskarimessu
su 5.10. klo 13. Laulua, leikkiä ja soittamista. Joensuun seurakuntaan 31.1.–31.8. kastettujen lasten kastelinnut lentävät koteihin. Messun jälkeen kirkkokahvit ja piltit.

Vauvan päivän tapahtuma pe 26.9. klo 9.30–11.30. Muskari, toimintapisteitä ja lounas. Maksuton. Ks. s. 8 alareuna.
Worship Service – messu englanniksi su 12.10. ja 16.11. klo 13.

Pielisensuun kirkko

Huvilakatu 8 b

Siipimessu su 28.9. klo 10, kirkkokahvit.
Senioritapaaminen pe 3.10. (Suomi-lauluja, mukana Arto Pippuri), pe 17.10. klo 10 (Levon ja luottamuksen lähteellä, kirkkoherra Tiina Wiberg), pe 31.10. klo 10, pe 14.11. klo 10 (Evankelinen herätysliike – historiasta nykypäivään, Jukka Näkki) ja pe 28.11. klo 10 (Liikettä arkeen! Hyvinvointia ja terveyttä liikkumalla, fysioterapeutti Päivi Eteläpää). Lounas 6 €.
Lähetysjuhlat pe–la 3.–4.10. Ks. s. 7.
Messu su 5.10. klo 10, saarna Suomen Lähetysseuran toiminnanjohtaja Pauliina Parhiala, musiikissa Jakaranda, kirkkokahvit.
Messu su 12.10., 19.10. ja 9.11. klo 10, kirkkokahvit.
Levon ja luottamuksen messu su 12.10. ja 9.11. klo 18.
Levähdysmessu ke 22.10. ja 19.11. klo 18, viikkomessu erityisesti nuorille, opiskelijoille ja nuorille aikuisille.
Aikuisten kirkkoyö la 25.10. klo 18 alkaen. Yhteistä illan viettoa, yöpyminen kirkolla sekä osallistuminen sunnuntain messuun. Ilm. joensuunseurakunnat.fi/ilmoittaudu.
Messu su 26.10. klo 10, Herättäjä-Yhdistyksen kirkkopyhä, saarna Tapani Nuutinen, messun jälkeen keittolounas ja Siioninvirsiseurat, puhujina Petri Karttunen, Matti Ketonen ja Tiina Wiberg.
Yhteisvastuukeräyksen 2026 starttilähetys ti 28.10. klo 9.30–11.30. Tervetuloa innostumaan Yhteisvastuukeräyksestä ja kuulemaan ajatuksia vuoden 2026 teemasta 'Vanhukset ja pelko pärjäämisestä'. Tarjoilun takia ilm. viim. to 9.10. Merja Tuonoselle, merja.tuononen@evl.fi, puh. 050 385 5146.
Pyhäinpäivän messu la 1.11. klo 10.
Pyhäinpäivän rukoushetki la 1.11. klo 17, tilaisuudessa luemme vuoden aikana kuolleiden seurakuntamme jäsenten nimet ja sytytämme kynttilät heidän muistolleen.
Sanajumalanpalvelus su 2.11. klo 10, Rauhanyhdistyksen kirkkopyhä, kirkkokahvit.
Konsertti su 2.11. klo 18, Tapani Nuutinen. Mirjami Lähteenkorvan runot: Hiljainen rukous.
Kaukaisten tähtien takaa -konsertti pe 14.11. klo 18. Lied-konsertti Aino Kallaksen tarinan inspiroimana. Esiintymässä Heidi Lihavainen, Eeva Hirvola-Kostamo ja Päivi Nylund. Vapaa pääsy, käsiohj. 10 €.
Koko perheen urkukonsertti la 15.11. klo 15, oppaina Joensuun kanttorit. Vapaa pääsy. Ks. s. 9 alareuna.
Messu su 16.11. klo 10, Raamattuopiston kirkkopyhä, kirkkokahvien jälkeen Raamattuopiston päivätilaisuus.
Siipimessu su 23.11. klo 10, kirkkokahvit.
Lähetysmyyjäiset la 29.11. klo 13–15, myytävänä leivonnaisia, käsitöitä ym. Kahvila lähetystyön hyväksi.

Hukanhaudan seurakuntatalo

Lonikintie 18

Saksankielinen messu la 27.9. klo 12, pastori Päivi Lukkari, musiikissa Raino-Lars Albert, kirkkokahvit. Herzlich willkommen! Deutsche evangelische Kirche in Finnland ja Joensuun Suomi–Saksa-yhdistys.
Elon iloa virkistyspäivä eläkeikäisille to 30.10. klo 11 (Kotivara ikäihmisen näkökulmasta, Loviisa Salin Marttojen Virkee-toiminnasta) ja to 27.11. klo 11 (Runoja isänmaastamme, Elsi Komu). Tarjoilumaksu 6 €.
Laulun ja rukouksen ilta pe 14.11. klo 18, mukana lauluryhmä Vuoripuro ja pastori Matti Innanen. Yhteislaulut Lauluja Jeesuksesta -kirjasta, iltakahvit. Vap. eht. tarjoilumaksu Open Doors -järjestölle.

Rantakylän kirkko

Rantakylänkatu 2

Messu ja kirkkokahvit su 28.9. klo 10, sairaalasielunhoidon 100-vuotisjuhlamessu.
Gospelryhmä Arepan konsertti "Anna virsi virteheni" su 28.9. klo 18, Janne Piipponen (joht.), Ville Kivivuori (sello). Konserttiin kutsutaan erityisesti tänä vuonna 50 ja 60 vuotta täyttäviä seurakuntalaisiamme.

Sunnuntai kirkolla
su 5.10. klo 9 aamupala, klo 10 Mikkelinpäivän perhemessu, jonka jälkeen ohjelmaa kaikenikäisille klo 13 saakka.

Tuomasmessu su 5.10. klo 18, saarnaa Mikko Pyhtilä Suomen Lähetysseurasta, iltatee.
Lapsensa menettäneiden vertaisryhmä ma 6.10. ja 3.11. klo 18–20 yhteistyössä Käpy ry:n ja Pohjois-Karjalan Syöpälapset Sykkyrä ry:n kanssa. Jos olet tulossa ensimmäistä kertaa, ilmoittaudu anu.hynninen@evl.fi/050 571 1503.
Polkumessu ti 7.10. ja 11.11. klo 18. Nuorten toteuttama viikkomessu, iltapala.
Yhteisessä pöydässä -viikkomessu ja ruokailu ke 8.10. ja 12.11. Klo 11 viikkomessu, jonka jälkeen keittoruoka, aik. 4 €, lapset 1 €.
Messu ja kirkkokahvit su 12.10., 19.10., 26.10., 9.11., 16.11. ja 23.11. klo 10.
Lukupiiri ma 20.10. klo 14, keskustelemme Virpi Hämeen-Anttilan kirjasta Sarastus, mukana Anna Holopainen.
Kirkkokahvittajien tapaaminen ma 20.10. klo 15. Jaetaan loppusyksyn vuorot. Tervetuloa mukaan ryhmään myös uudet jäsenet!
Keskipäivän rukoushetki ke 22.10., 5.11. ja 19.11. klo 12.15.
Lauluyhtye Womenan ja gospelryhmä Arepan konsertti "Soi kunniaksi Luojan" su 26.10. klo 14. Vapaa pääsy, käsiohj. 10 €.
Pyhäinpäivän messu la 1.11. klo 10.
Pyhäinpäivän konsertti la 1.11. klo 15.

Vauvojen oma päivä

Vauvan päivää vietetään Noljakan kirkolla pe 26.9. klo 9.30–11.30. Tapahtuma alkaa yhteisellä kirkkomuskarihetkellä, jonka jälkeen on luvassa erilaisia esittely- ja toimintapisteitä sekä lounas- ja kahvitarjoilu. Tapahtuma on maksuton. Ota mukaan perheesi ja ystäväsi!

Pyhäinpäivän lauluja

Pyhäinpäivänä la 1.11. klo 13 Joensuun konservatorion laulunopiskelijat esiintyvät Oi, muistatko vielä... -konsertissa Joensuun hautausmaalla Isossa Ristinkappelissa. Säestäjänä toimii Jaroslava Kotorova. Ohjelmistossa on hartaita lauluja muun muassa Merikannolta, Strozzilta ja Händeliltä. Vapaa pääsy, käsiohjelma 10 euroa opiskelijoiden stipendirahaston hyväksi.

Henna Hirvikangas (piano), Liisa Karhu (viulu ja alttoviulu), vapaa pääsy.
Pyhäinpäivän iltakirkko la 1.11. klo 18, luetaan vuoden aikana (1.10.2024–30.9.2025) kuolleiden seurakuntalaistemme nimet ja sytytään kynttilät heidän muistokseen, teetarjoilu.
Jumalanpalvelus su 2.11. klo 10.
Tuomasmessu su 2.11. klo 18, Jussi-Pekka Tahvanainen helluntaiseurakunnasta saarnaa, iltatee.
Veräjä25-konsertti la 15.11. klo 15. Vapaa pääsy. Ks. s. 9 alareuna.
Lapsiperheiden ilon kekkerit ja 4-vuotiaiden yhteissynttärit su 16.11. klo 15. Ennakkoilm. 5.10.–2.11. www.joensuunseurakunnat.fi/ilmoittaudu. Ks. s. 7.
Lukupiiri ma 17.11. klo 14, keskustelemme Suonna Konosen kirjasta Jokisaarnat, mukana Anna Holopainen.

Muut paikat

Virkeyttä vuosiin -tuolijumppa-ryhmä ikäihmisille tiistaisin klo 11–12 Louhelan tuvalla (Koulukatu 7).
Männikköniemen kesäilta ke 24.9. klo 17. Klo 17–19 naisten saunavuoro, klo 19 hartaus, klo 19.30–21 miesten saunavuoro. (Vainoniementie 2)
Kynttiläkirkko su 5.10. klo 18 Kukkolan kodalla (Vanha Valtatie 70).
Ihan pihalla -ulkoperhekerho Utransaaressa ti 7.10. ja 4.11., kokkailua ja evästelyä Utransaaren kotamajalla (Utrantie 90). Ota mukaan oma taskulamppu ja retkijuomat, seurakunta tarjoaa retkieväät. Ilm. www.joensuunseurakunnat.fi/ilmoittaudu.
Näkövammaisten syysretki Utran saaren kodalle ma 20.10. klo 9.30–11. Kyyti järjestetään kaupunkialueelta retkelle osallistujille sekä avustajille ennen tapahtuman alkua. Ilm. to 9.10. mennessä Joensuun seurakunnan seurakuntatoimistoon ma–pe klo 9–12, p. 013 2635 363.
Uskontojen rauhankävely to 23.10. klo 17. Lähtö Pyhän Nikolaoksen kirkolta (Kirkkokatu 32).
Oi muistatko -konsertti la 1.11. klo 13 Isossa Ristinkappelissa (Rauhankatu 4b). Ks. s. 8 alareuna.
Kynttilätapahtuma itsemurhan tehneiden muistolle su 16.11. klo 16 Ristinkappelissa (Rauhankatu 4b). Sitä ennen voi tulla sytyttämään oman kynttilän muistelupaikalle.

Arkiretriitti-ryhmä

maanantaisin 24.11.–15.12. klo 18 Rantakylän kirkon lastenkappelissa (Rantakylänkatu 2). Materiaali: ”Tässä olen” – päivittäisiä hengellisiä harjoituksia. Vetäjinä Outi Kärnä ja Hanna Savolainen. Kysy lisää ja ilmoittaudu 7.11. mennessä, p. 050 546 8657.

Maalaa tunteella -ryhmä

aikuisille maanantaisin 13.10.–1.12. (ei 3.11.) klo 15.30–18 Noljakan kirkon ryhmätilassa (Kervilänkuja 2). Maalaaminen on yksi keino ilmaista omia tunteitaan ja oppia ymmärtämään paremmin itseään. Et tarvitse aiempaa kokemusta maalaamisesta. Ryhmän vetäjinä kuvataiteilija Helena Tuura ja diakoniatyöntekijä Marja Ikonen. Tarvikemaksu 25 e. Ilmoittaudu 6.10. mennessä: p. 050 3271 382 tai www.joensuunseurakunnat.fi/ilmoittaudu

Kävele rauhan puolesta

Eri uskontojen yhteinen rauhankävely to 23.10. Lähtö klo 17 Pyhän Nikolaoksen kirkolta (Kirkkokatu 32). Kävelemme Kirkkokatua pitkin Joensuun luterilaiselle kirkolle (Papinkatu 1b) ja sieltä Kauppakatua pitkin torille. Musiikkia ja puheita. Torilla on tarjolla kasviskeittoa soppatykistä. Mukaan voi liittyä vapaasti myös matkan varrelta. Tapahtuma on maksuton.

Tulossa: Vapaaehtoisten joulujuhla

Tervetuloa Joensuun ev.lut. seurakuntien vapaaehtoiset yhteiseen joulujuhlaan 2.12. klo 17.30 Joensuun seurakuntakeskukselle (Kirkkokatu 28). Tarjoilua ja ohjelmaa. Ilmoittaudu 3.–28.11.: www.joensuunseurakunnat.fi/ilmoittaudu. Lisätiedot: p. 050 5935 736, sirpa.m.hiltunen@evl.fi.

PYHÄSELKÄ

› **Pyhäselän seurakunta**
TOIMISTO: Hammaslahdentie 76, ma–pe klo 9–12,
p. 013 741 047,
pyhaselan.seurakunta@evl.fi

Pyhäselän kirkko

Hammaslahdentie 76

Messu sunnuntaisin klo 10, (26.10. mukana Lahjanpuiston laulajat).
Ei messua su 28.9. ja 2.11.
Urku auki! Pyhäselän kirkon urut 25 vuotta -konsertti pe 3.10. klo 18. Ks. s. 7.
Mikkelinpäivän perhemessu su 5.10. klo 10.
Pyhäinpäivän iltakirkko la 1.11. klo 18. Sytytetään kynttilät viime pyhäinpäivän jälkeen kuolleiden muistoksi. Mukana Kirkkokuoro.

Pyhäselän seurakuntatalo

Hammaslahdentie 76

Piirakkatalkoot to 9.10. (tilaukset 3.10. mennessä seurakuntatoimistoon) ja to 6.11. (tilaukset 31.10. mennessä).
Tulossa: Jouluinen pakopeli alakoululaisten perheille 11.–13.12. Ennakkoajanvaraukset 17.11.–7.12. jaana.jantunen@evl.fi, p. 050 587 5927.

Reijolan seurakuntatalo

Santerintie 11

Messy Church su 28.9. ja 2.11. klo 15.
Messu su 12.10. klo 13.

Muut paikat

Lähetyspiiri ma 6.10. klo 12 Auvisilla (Savikontie 98).
Pyhäselän seurakunnan aikuisrippikoulun ensimmäinen kokoontuminen etäyhteydellä to 9.10. klo 17. Ilm. ke 8.10. mennessä anne.riekkinen@evl.fi tai 050 410 4086.
Mikkelpäev' kualkeitt pe 10.10. klo 9–12 Lahjanpuistossa (Lahjantie 10), kaalikeittoa paikan päällä syötävänä ja ostettavissa mukaan, 5 € paikan päällä, 10 € omaan yhden litran astiaan.
Pyhäinpäivänä la 1.11. seurakunnan työntekijöitä läsnä hautausmaalla klo 15–17.
Lähetyspiiri to 6.11. klo 12, paikka ilmoitetaan myöhemmin.

Tiesitkö, että Mikkelinpäivä 5.10. on enkelien ja lasten yhteinen juhla?

Messy Church on iloinen juhla!

Tervetuloa Messy Church -tilaisuuksiin su 28.9. (Laupias samarialainen) ja su 2.11. (Maailman valo) klo 15 Reijolan seurakuntatalolle (Santerintie 11). Luvassa on muun muassa askartelua, pelejä, Messy Church -messu tai -kertomushetki sekä yhteinen ateria. Tule sellaisena kuin olet!

Lapsiparkki perjantaisin

Maksuton lapsiparkki Pyhäselän seurakuntatalolla (Hammaslahdentie 76) antaa hetken omaa aikaa 3–5-vuotiaiden vanhemmille perjantaisin 26.9. alkaen klo 9–11 (ei viikolla 42). Leikkiä, askartelua ja pieni hartaushetki, omat eväät mukaan. Ilmoittaudu tekstiviestillä Seija Hyttiselle ke klo 8–16, p. 050 435 7299. Ilmoita viestissä lapsen nimi ja ikä sekä huoltajan nimi. Ryhmään mahtuu 6–8 lasta. Vastausviestin saat to klo 15 mennessä.

Muutoksia nuorten illoissa

Pyhäselän seurakunnan nuorten illat keskiviikkoisin klo 16–19, parillisina viikkoina Reijolan seurakuntatalolla (Santerintie 11) ja parittomilla viikoilla Pyhäselän seurakuntatalolla (Hammaslahdentie 76).

Diakonian yhteystiedot

Diakoniatyöntekijä
p. 050 573 9359,
ajanvaraus ma ja ti klo 8–10.
Diakoniatyöntekijä
p. 050 340 7382,
ajanvaraus to ja pe klo 8–10.
Ajanvaraukset verkossa:
joensuunseurakunnat.fi/apua-ja-tukea.

Toimentupa jatkaa uusissa tiloissa

Toimentupa on kaikille avoin kohtaamispaikka, jossa voit kahvitella, tehdä käsitöitä tai jutella mukavassa seurassa rennosti yhdessä ollen. Tervetuloa:
Joensuun seurakuntakeskus, pieni sali (Kirkkokatu 28, sisäänkäynti Yläsatamakadun puolelta)
- ma ja ti klo 9–15.30
- pe klo 9–14
Noljakan kirkko, takkahuone (Kervilänkuja 2, sisäänkäynti kirkon takaa katutasosta)
- ke ja to klo 9–15.30
Lisätiedot: p. 050 597 1247.

Lainaa seimi joulutapahtumaan

Joensuun seurakunta etsii uusia seimiasetelmia Joensuun keskustan seimipolulle. Löytyisikö sinulta kaappien kätköistä seimi tai haluaisitko tehdä sellaisen? Materiaali voi olla mitä vain, ja seimi voi olla itse tehty tai ostettu. Seimiasetelmat ovat esillä marraskuun lopusta lopiaiseen näyteikkunoissa ydinkeskustassa. Ota yhteys nuorisotyönohjaaja Delila Myyryyn p. 050 527 1801 tai delila.myyry@evl.fi. Seimet valitaan loka-marraskuun vaihteessa.

Koko perheen urkukonsertti

Joensuun seurakuntien kanttorit johdattelevat urkujen ihmeelliseen maailmaan koko perheen urkukonsertissa Pielisensuun kirkossa la 15.11. klo 15. Konsertissa kuullaan uruille sävellettyä ja sovitettua musiikkia sekä tutustutaan urkuihin soittimena. Tapahtumaan on vapaa pääsy.

SAMI HAKKARAINEN

Veräjä juhlii

Enolainen musiikkiryhmä Veräjä juhlii tänä vuonna 25-vuotista taivaltaan. Juhlavuoden kunniaksi ryhmä järjestää konserttikiertueen, joka alkaa Enon kirkosta la 8.11. klo 15. Seuraavat konsertit ovat Rantakylän kirkossa la 15.11. klo 15 ja Kontiolahden seurakuntakeskuksessa su 16.11. klo 15. Ohjelmisto kattaa eri tyylilajeja aina etnomusiikista rockiin ja popista gospeliin. Vapaa pääsy.

ENO

› **Enon seurakunta**
TOIMISTO: Enontie 30 A, ma–pe klo 9–12, p. 013 263 5601, enon.seurakunta@evl.fi

Enon kirkko
Enontie 28

Perhemessu su 28.9. klo 10.
Mikkelinpäivän messu su 5.10. klo 10. Saarna Virve Rissanen Suomen Lähetysseurasta. Kirkkokahvit.
Messu su 12.10., 19.10. ja 2.11. klo 10.
Iltakirkko su 26.10. klo 18.
Pyhäinpäivän iltakirkko la 1.11. klo 16.
Veräjä25-konsertti la 8.11. klo 15. Vapaa pääsy. Ks. s. 9 alareuna.

Enon seurakuntatalo
Enontie 30 A

Nalleneuvola ke 24.9. ja 29.10. klo 9–11.30 yhteistyössä Liikkuvan perheentalon kanssa. Tarjolla pientä purtavaa, mehua ja kahvia.
Evankeliumin ja todistusten ilta pe 26.9. ja 31.10. klo 18 yhteistyössä Joensuun helluntaiseurakunnan kanssa. Puheenvuoroja, musiikkia, Raamatun opetusta ja rukousta. Tarjoilua. Mukana mm. Martti Surakka.
Raamattuilta pe 10.10. ja 14.11. klo 18. Opetus Martti Surakka, musiikkia, tarjoilua.
Nuortenilta pe 10.10. ja 7.11. klo 18–21.
Neulontailta ti 14.10. ja 11.11. klo 17. Tule neulomaan ja virkkaamaan yhdessä. Teemme esim. lohtuhuiveja ja -sukkia.
Suruilta to 6.11. ja 13.11. klo 17 hiljattain läheisensä menettäneille.
Messu su 9.11. klo 10 (kirkkokahvit ja lauluseurat seurakuntatalolla), 16.11. klo 10 (kirkkokahvit ja leipien jakaminen kirkkoterveisiksi) ja 23.11. klo 10.

Muut paikat
Siioninvirsiseurat to 9.10. klo 13 Palvelutalo Kotirannassa Enossa (Välskärintie 9). Vanhusten viikon seurat.
Lauluseurat su 19.10. klo 14 Eeva Siposella Uimaharjussa (Metsurintie 1).
Siioninvirsiseurat su 16.11. klo 13 Anja Hirvosella Enossa (Pekkalantie 3).

KIIHTELYSVAARA JA TUUPOVAARA

› **Vaara-Karjalan seurakunta**
Palvelemme puhelimitse ke–pe klo 9–12
KIIHTELYSVAARAN TOIMISTO: Aprakkatie 3, avoinna ke klo 9–12, p. 040 737 4656, vaara-karjalan.seurakunta@evl.fi
TUUPOVAARAN TOIMISTO: Koulutie 10, avoinna to klo 9–12, p. 040 737 4656, vaara-karjalan.seurakunta@evl.fi

Kiihtelysvaaran kirkko
Aprakkatie 3

Messu sunnuntaisin klo 10.
Vapaaehtoisvuorojen suunnittelukokous ke 24.9. klo 10.
Suomen Rauhanyhdistyksen lähetysseurat su 12.10. klo 16–17.30. Vapaa pääsy.
Urkusatu: Hyvästi vanha tammi ma 27.10. klo 17.30–18.30. Pyhäinpäivän teemaan sopiva urkusatu. Vapaa pääsy.
Pyhäinpäivän sanajumalanpalvelus la 1.11. klo 10.
Joensuun puhallinorkesterin kirkkokonsertti la 1.11. klo 13–15. Trumpet shall sound -konsertti. Vapaa pääsy.
Urkuri Tuomas Pyrhösen kirkkokonsertti su 23.11. klo 17, vapaa pääsy.
Ukulele-joulukonsertti ti 25.11. klo 18. Joensuun kansalaisopiston porukka esiintyy. Vapaa pääsy.

Hoilolan kirkko
Hoilolantie 133

Messu su 28.9. ja 26.10. klo 14.
Hoilolan kirkon 75-vuotisjuhla ja messu su 23.11. klo 14. Tervetuloa juhlistamaan Hoilolan kirkon merkkipäivää. Klo 14 alkavan messun jälkeen kirkkokahvit ja juhlahetki, jossa mukana OTT Jari Uimonen. Ks. s. 10 alareuna.

Tuupovaaran kirkko
Koulutie 3

Majataloilta la 27.9. klo 16–19. Musiikkipainotteinen ilta Pekka Simojoen johdolla, mukana myös Majatalokuoro, rukousta ja sanaa. Vapaa pääsy.
Messu su 5.10., 12.10., 19.10., 9.11. ja 16.11. klo 14.
Urkusatu: Kalojen valtakunta ma 13.10. klo 17.30–18.30. Vapaa pääsy.
Pyhäinpäivän sanajumalanpalvelus la 1.11. klo 16.

Urut johdattavat perheet satumaailmaan
Tuupovaaran ja Kiihtelysvaaran kirkoissa pääsee lokakuussa kurkistamaan satumaailmaan. Noin puolen tunnin mittaiset urkusadut ovat esityksiä, joissa yhdistyvät kertomus, musiikki ja improvisaatio. Tarina etenee urkujen johdolla, ja siihen voi osallistua liikkumalla, leikkimällä ja laulamalla.
Tuupovaaran urkusatu ma 13.10. klo 17.30 vie osallistujat Kalojen valtakuntaan. Kiihtelysvaaran kirkon urkusatu Hyvästi vanha tammi ma 27.10. klo 17.30 johdattaa osallistujat pyhäinpäivän teemoihin. Perheille suunnatuissa esityksissä kertojana Suvi Luopakka, urkurina ja esilaulajana Samuli Moilanen. Huom. Tuupovaarassa urut sijaitsevat parvella, jonne on noustava portaita. Vapaa pääsy.

Majatalokuoro etsii laulajia
Majatalokuoro kokoontuu maanantaisin klo 18 Kiihtelysvaaran kirkossa (Aprakkatie 3). Kuoro etsii uusia laulajia, tervetuloa harjoituksiin!

Urkuri Tuomas Pyrhönen konsertoi
su 23.11.2025 klo 17 Kiihtelysvaaran kirkossa. Vapaa pääsy.

Saunapiirin uusi ajankohta
Kiihtelysvaaran miesten saunapiiri kokoontuu kerran kuussa joka kuukauden ensimmäinen torstai klo 17. Kokoontuminen Kiihtelysvaaran kirkolla (Aprakkatie 3), josta lähdetään kimppakyydeillä eteenpäin. Tiedustelut: Hannu Vepsäläinen, p. 040 671 7251.

KONTIOLAHTI

› **Kontiolahden seurakunta**
KIRKKOHERRANVIRASTO: Keskuskatu 26, ma–to klo 9–12, p. 040 761 6569, kontiolahti@evl.fi

Kontiolahden kirkko
Kirkkotie 6

Kirkon jumalanpalvelukset suoratoistetaan joka sunnuntai, messut ovat katsottavissa osoitteessa: www.youtube.com/kontiolahdensrk
Majataloilta – Syksyn saapuessa pe 26.9. klo 18 alkaen. Ohjelmassa muun muassa Pekka Simojoen konsertti. Ks. s. 10 alareuna.
Messu sunnuntaisin klo 10: 28.9., 12.10., 19.10., 2.11. (naapurikirkko), 9.11. (isänpäivän messu), 16.11., 23.11. ja 30.11.
Messu su 5.10. klo 10, saarna Hilde Paco. Messu on osa Joensuun lähetysjuhlia ja avaa samalla vanhustenviikon teemalla Onni kasvaa yhteisössä. Messun jälkeen seurakuntakeskuksella on lähetystapahtuma ja Kontiolahden koulun auditorio Ohtossa vanhustenviikon juhla klo 12–14. Juhlan järjestävät yhteistyössä Kontiolahden kunnan eläkeläisneuvosto, Kontiolahden ev.lut. seurakunta ja Kontiolahden kunta.
Messu su 26.10. klo 10, vuoden 2026 rippikoulun aloituskirkko. Messun jälkeen ryhmäkohtainen rippikouluinfo.
Pyhäinpäivän messu la 1.11. klo 10, vainajien muistaminen (kuolinpäivä ajalla 1.10.2024–30.9.2025).

Kontiolahden seurakuntakeskus
Keskuskatu 26

Ystävänkammari auki maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 10–13.
Ikämiesten päiväkahvit pe 26.9. klo 13 (Kontiolahti – maalaispitäjästä kasvukunnaksi) ja 31.10. (kuoleman taidenäyttely).
Vauvatreffit pe 26.9. klo 13–15. Toimintaa ja muskari vauvaikäisille perheineen.
MieTe-ryhmä ti 7.10. ja 4.11. klo 13–14.30.
Viikkomessu ke 29.10. ja 19.11. klo 12.
Sururyhmä käynnistyy to 13.11. klo 17.30. Lisätiedot ja ilmoittautumiset p. 050 346 6858/diakoni Miia Muhonen.
Veräjä25-konsertti su 16.11. klo 15. Vapaa pääsy. Ks. s. 9 alareuna.

Lehmon seurakuntakoti
Kylmäojantie 57

Koko kansan keskiviikko ke 24.9. ja 29.10. klo 13–18. Klo 13–15 perheiden kahvihetki, klo 15–16 iltapäiväkerho kaikenikäisille, klo 16 ruokailu, klo 17 yhteistä ohjelmaa.
MieTe-ryhmä to 25.9., 23.10. ja 20.11. klo 13–14.30.
Messu su 5.10. (vanhustenviikon avaus), 19.10., 2.11. ja 16.11. klo 15.
Muistojen metsä – vanhustenviikon tapahtuma ikäihmisille pe 10.10. klo 12–14. Keittolounas, kahvi/tee. Lämpimästi tervetuloa!
Pyhäinpäivän kynttilähartaus la 1.11. klo 15 muistokynttiläpaikalla.
Lasten lauantai 22.11. klo 10–13. Maksuton lastenhoito ja toimintaa ilmoittautuneille. Ilmoittautuminen ajalla 27.10.–10.11. osoitteessa www.kontiolahden-seurakunta.fi/tule-mukaan/ilmoittautumiset. Lisätietoja virpi.malvalehto@evl.fi.

Muut paikat
Messu su 28.9., 26.10. ja 30.11. klo 13 Selkien-Mönnin kappelissa (Selkientie 1, Lehtoi).
Naisten saunailta ke 1.10. klo 17–19.30 Hirvirannan leirikeskuksen rantasaunalla (Hirvirannantie 19).
Vanhustenviikon juhla su 5.10. klo 12–14 Kontiolahden koulun auditorio Ohtossa (Keskuskatu 11). Juhlan järjestävät yhteistyössä Kontiolahden kunnan eläkeläisneuvosto, Kontiolahden ev.lut. seurakunta ja Kontiolahden kunta. Lämpimästi tervetuloa!
Miesten saunailta ke 8.10. ja 5.11. klo 18 Hirvirannan leirikeskuksen rantasaunalla (Hirvirannantie 19).
Perheleiri Hirvirannassa la–su 1.–2.11. Ilmoittautuminen ajalla 1.–12.10. sähköisesti osoitteessa www.kontiolahdenseurakunta.fi/tule-mukaan/ilmoittautumiset. Lisätietoja virpi.malvalehto@evl.fi.
Tulossa: Naisten yö pe–la 28.–29.11. Hirvirannassa (Hirvirannantie 19). Teemana Mielen muutos ja sisäinen uudistuminen. Vieraana teologi Pauliina Kainulainen, mukana myös pastori Ruut Hurtig ja diakoni Miia Muhonen. Lisätied. ja ilm. ma 10.11. mennessä p. 050 346 6858/Miia.

TIINA PARTANEN

Hoilolan kirkon juhlapäivä
Joensuun itäisin kirkko, Hoilolan kirkko, juhlii 75-vuotisjuhlaa. Arkkitehti Veikko Larkaksen suunnittelema kirkko valmistui toukokuussa 1950, ja se korvasi rauhassa rajan taakse jääneen kirkon. Juhlapäivää vietetään messussa su 23.11. klo 14. Juhlapuheen pitää Kuopion hiippakunnan pappisasessori, Liperin seurakunnan kirkkoherra Jari Uimonen.

PHILIPPE GUEISSAZ

Pekka Simojoen Majataloilta
Kontiolahden kirkossa vietetään Majataloiltaa pe 26.9. klo 18. Illan vieraiksi saapuvat muusikot Pekka Simojoki ja Sami Asp. Majataloillat ovat matalan kynnyksen illanviettoja, joissa yhdistyvät musiikin ja sanan voima. Simojoki ja Asp ovat mukana myös Tuupovaaran kirkon Majataloillassa la 27.9. klo 16.

sana sinulle

Hoidan kukkia ja sisintä

LUONTO HEHKUU syksyn väreissä ennen marraskuun harmautta. Kesästä syksyyn siirtyminen on yksinkertaistumisen aikaa. Syksyisin yritän säilöä puutarhan kauneimpia kukkimisia kännykkäkuviin talven varalle, jotta muistaisin ilon hetket. Syksyllä hortensiat ja minulle tärkeimmät pelargonit pääsevät reissuun, kun vien ne maalle talvilepoon. Kotona alkaa ajastettujen kasvilamppujen arki.

OLEN TUONUT kasveja myös työhuoneeseeni. Niiden läsnäolo työn maailmassa pitää minua kiinni luonnossa ja oleellisessa. Osa kasveista on kulkenut mukanani työhuoneiden vaihtuessa. Lehtikaktus on kukkinut ja aasinkorva kuihtunut. Kasvien selviytyminen työhuoneeni epäedullisissa kasvatusolosuhteissa tuntuu monesti ihmeeltä.

Kasvit ovat kasvattaneet myös yhteisöllisyyttä. Sain työkaveriltani posliinikukan pistokkaan, jota juurrutin talvikauden ikkunalaudallani. Keväällä istutin sen multaan. Sovimme yläkerran työkaverin kanssa kukkien hoidosta kesälomani aikana. He kastelivat minun kasvejani ja minä vuorostani heidän. Siten työt eivät kukkienkaan muodossa tulleet lomalla koteihimme.

KASVIEN ELÄMÄÄ, kasvua ja kuihtumista katsellessani mietin usein elämääni. Muutunko itse? Mikä on kasvun suunta: Onko nyt kasvun, karsinnan vai levon aika? Mitkä ovat minulle sisäiset syksyn merkit? Minkä työhuoneen kasvin ominaisuutta tarvitsisin tänään: kaktuksen piikkejä, kultaköynnöksen rönsyilyä vai palmuvehkan sitkeän hidasta kasvua?

Jeesus kertoi erilaisia kasviaiheisia vertauksia. Niiden äärellä voin samaistua kylväjään, karsijaan ja kasvinhoitotoimenpiteiden kohteena oleviin kasveihin. Kuulen kutsun kasvuun, lepoon ja muutoksiin. Ihme on siinä, että Jumala antaa kasvun.

Minna Snellman
kehitysvammaistyön pappi
Joensuun ev.lut. seurakuntayhtymä

MINNA SNELLMAN

Soi syksy kiitostasi
maan kaiken kasvusta.

VIRSI 575:4

kirkonkirjat

JOENSUU

KASTETTU:
Hertta Rebekka Huovinen, Kaius Viljami Kamula, Sulo Antero Karjalainen, Oskar Leo Verneri Kinnunen, Johannes Sulo Kokko, Luukas Veikko Juhani Kononen, Eevert Olavi Konttinen, Livia Aurora Laitinen, Oscar Alexander Mikkonen, Onni Juhana Nieminen, Leevi Viljami Ojanen, Meeli Amanda Rauma, Otso Tapio Juhani Siimala, Ilmari Viljo Eemil Sorsa, Ilona Enni Amelia Tahvanainen, Aili Iines Alina Turunen
KUULUTETTU:
Nuutti Hokkanen ja Nea Hasa
Jami Petri Tapio Kähkönen ja Reetta Maija Ryynänen
Miika Aleksi Taam ja Aino Vilhelmiina Korhonen
HAUTAAN SIUNATTU:
Bertta Annikki Leppänen 101, Aino Tellervo Härkönen 99, Anna Simonen 98, Irja Kyllikki Kinnunen 97, Lea Elsa Anneli Parkkonen 96, Aino Katri Pitkänen 92, Aili Annikki Reijonen 92, Saara Ryynänen 92, Raili Pirkko Anneli Nykänen 91, Pertti Ilmari Pietarinen 91, Elvi Kaarina Kekäle 90, Anna Helvi Korvensivu 90, Pekka Ensio Leminen 89, Maria Inkeri Lipsanen 88, Matti Yrjö Tapio Mattila 88, Teuvo Kalervo Lätti 86, Kalevi Juhani Puustinen 86, Aulis Ilmari Hämäläinen 85, Paula Sinikka Neiglick 85, Eira Hellevi Lind 84, Terho Antero Liimatta 83, Eila Inkeri Niemelä 83, Anna Maria Ryhänen 83, Viljo Juhani Kuivalainen 82, Sirpa Annikki Stranden 82, Reijo Tapio Martikainen 81, Pertti Kalervo Vuorinen 80, Hannu Pekka Riikonen 78, Laila Aulikki Sinnemäki 78, Arvi Kalevi Auvinen 77, Saini Sinikka Leinonen 77, Jorma Matias Lukkarinen 77, Jorma Eero Olavi Makkonen 75, Jaakko Väinö Juhani Kähkönen 74, Jorma Juhani Vaittinen 71, Keijo Tapani Martikainen 64, Juha Antero Vänskä 64, Eija Anneli Bies 62, Juha Pekka Heiskanen 59, Jukka Pekka Turunen 59, Heini Kristiina Kostamo 38, Juha Tapio Kristian Kettunen 31, Tuomas Aleksi Kinnunen 27, Antto Aleksi Koppinen 18

PIELISENSUU

KASTETTU:
Maisa Helvi Heiskanen, Lilja Sofia Huhta, Aarni Ilmari Hyttinen, Onni Sakari Ihalainen, Emil Aatos Edvard Kaipainen, Saima Maini Onerva Kallio, Eevi Signe Eliina Karvinen, Kerttu Peppi Vilhelmiina Kuivalainen, Enna Linnea Könönen, Oliver Linus Elliot Leino, Elias Emil Oskari Leppänen, Eeli Mikael Löppönen, Veeti Oscar Löppönen, Topias Edvard Petteri Makkonen, Aatu Johannes Martiskainen, Isla Amalia Penttinen, Patrik Aleksi Johannes Pesonen, Eemeli Onni Iivari Pitkänen, Elias Antero Rissanen, Joanna Helmi Ilona Suhonen, Pinja Linnea Tanskanen, Lucas Kristian Voutilainen, Viivi Emilia Väyrynen, Alvar Viljami Westman
KUULUTETTU:
Simo Veikka Kasperi Kettunen ja Tia-Maria Tanskanen
Ilkka Kristian Kokkonen ja Noora Emilia Hassinen
Pasi Kristian Sallanen ja Maisa Kirsti Katariina Keränen
Risto Kalevi Timonen ja Sirpa Iiris Anneli Sorsa
Joona Matti Oskari Väisänen ja Jonna Sofia Retriika Kinnunen
HAUTAAN SIUNATTU:
Marjatta Hilja Elisa Karvinen 99, Liisa Annikki Martikainen 92, Yrjö Aleksi Huurrekorpi 91, Pirkko Liisa Niemeläinen 91, Maija Piipponen 89, Raili Tellervo Tiainen 89, Oili Mailis Turunen 89, Erkki Olavi Ala-Marttila 86, Risto Johannes Huhtakangas 86, Anneli Karvinen 86, Raimo Olavi Pajarinen 85, Raija Kaarina Räsänen 85, Seppo Sakari Tahvanainen 83, Anna Liisa Hoffren 82, Elsa Anneli Karjunen 79, Taimi Inkeri Pyykkö 79, Pentti Heikki Juhani Räsänen 79, Erkki Olavi Valonen 79, Marjatta Kähkönen 78, Unto Juhani Martikainen 76, Keijo Olavi Koskinen 74, Eeva Mirjami Moilanen 73, Irma Anneli Haanpää 67, Helena Pekkarinen 67

RANTAKYLÄ

KASTETTU:
Minttu Viuhti Emilia Immonen, Edla Alva Unelma Kervinen, Jessica Alexandra Kokkonen, Voitto Ahti Juhani Kolehmainen, Asko Kasimir Kuosmanen, Oiva Eino Olavi Martikainen, Liinu Aava Olivia Matikainen, Valma Alina Asteri Myller, Aino Elisa Nevalainen, Eevi Jasmin Susanna Niemi, Eemi Onni Benjamin Nivanaho, Neo Elian Oskari Pippola, Luukas Samuel Polojärvi, Onni Hannes Ilmari Saari, Lucas Onni Eemil Sutinen, Saimi Lilli Vilhelmiina Sutinen, Nanda Mia Maribel Tukiainen
KUULUTETTU:
Leo Valtteri Hirvonen ja Polina Akulova
Ville-Veikko Kirvesmies ja Hanne Maarit Kekäläinen
Jouko Tapani Lehtonen ja Kaija Liisa Aliina Karjalainen
HAUTAAN SIUNATTU:
Aino Vilhelmiina Hoffrén 96, Eila Marjatta Korhonen 96, Aino Akseliina Nikkinen 96, Mirja Sisko Liisa Vänskä 94, Kauko Kalevi Piiroinen 92, Eila Anneli Pelli 91, Eila Tellervo Räsänen 91, Ahti Kinanen 90, Pirkko-Leena Ikonen 89, Eeva Inkeri Karvonen 88, Jaakko Juhani Pussinen 88, Hilja Katri Tuupanen 86, Maija Liisa Soininen 85, Sulo Eemeli Toroskainen 85, Helmi Maria Vattulainen 85, Aila Talvikki Immonen 84, Sylvi Heleena Jänönen 83, Kaino Otto Kekkonen 83, Toivo Antero Appelberg 80, Ritva Annikki Jekkonen 80, Eero Alpo Timonen 80, Jouko Juhani Kämäräinen 79, Sylvi Esteri Roininen 79, Aune Irene Pussinen 78, Pertti Juhani Penttinen 77, Markku Kauko Tapani Voutilainen 76, Eeva Marianna Ovaskainen 75, Kalle Tauno Tapani Loimaa 74, Pekka Paavo Henrik Hassinen 64, Martti Tapio Silvennoinen 62, Merja Irene Tuomainen 62

PYHÄSELKÄ

KASTETTU:
Hilda Kaarina Hottinen, Ellen Aino Sofia Hurskainen, Lauri Leo Antero Kalliokoski, Liisa Susanna Marjatta Karvinen, Kasper Vilho Patrik Keronen, Noel Eero Olavi Kuhlmann, Ellen Lilja Maria Kukkonen, Elias Antero Rissanen, Rosanna Meri Mariela Sirainen, Vertti Heikki Törrönen
KUULUTETTU:
Miro Arto Mikael Kortelainen ja Hanna Katriina Ruokolahti
Jami Petri Tapio Kähkönen ja Reetta Maija Ryynänen
Mika Antero Leppänen ja Helga Valonia Lasarov
Timo Petri Olavi Möntti ja Marjo Niina Susanna Kostamo
Joel Eino Antero Pappinen ja Miia-Maria Julia Käck
Andreas Urho Ilmari Piila ja Iida Katariina Kettunen
Joonas Petteri Purmonen ja Selina Milja Marleena Järvenpää

jatkuu sivulla 14

ÄÄRETÖN MAAILMANKAIKKEUS JA ÄÄRELLINEN ELÄMÄ

AGNOSTIKKO. Tähtitieteen emeritusprofessori Esko Valtaoja on tottunut katsomaan maailmaa kaukoputken läpi. Mutta mitä tapahtuu, kun katse kääntyy kysymyksiin, joihin tiede ei vielä löydä vastausta?

Kosmoksen kansantajuistaja viettää kesäänsä yhdessä puolisonsa Virpin kanssa Korvanniemen mökillä Kainuussa. Yli 30 vuoden ajan sama paikka on ollut paitsi kesänviettopaikka myös kirjoittamisen kehto.

– Ajatus mahtuu lentämään täällä, hän tiivistää järven rannalta, jossa monet ideat ovat saaneet muotonsa.

Mökkielämä on yksinkertaista: sähköä on, mutta vesi haetaan kanistereilla. Ruoanlaitto on hänen vastuullaan, ja Kajaanin tori tarjoaa vaihtelua ja virikkeitä. Vaikka Valtaoja on kotoisin Kemistä ja viettänyt lapsuutensa Sodankylässä, Kainuusta on tullut sielunmaisema.

– Tämä on eräänlainen Lapin korvike. Paikka, jossa voi olla rauhassa, mutta joka ei ole syrjässä elämästä.

> Sekä uskovat että ateistit ovat samassa asemassa, koska kumpikaan ei tiedä totuutta.

VALTAOJA ei enää seuraa akateemista tiedettä kuten ennen. Hän jäi eläkkeelle, kun koki yliopistomaailman muuttuneen raskaaksi. Mutta intohimo maailmankaikkeuden kysymyksiin ei ole kadonnut. Parhaillaan hän viimeistelee uutta kirjaansa, joka käsittelee suhteellisuusteoriaa ja avaruutta.

Itseään hän kuvaa realistiseksi optimistiksi: vaikka uhkia on, ihmiskunta on toistaiseksi selvinnyt.

– Me ollaan vaikeasti tapettavia, Valtaoja virnistää ja viittaa siihen, kuinka olemme historian aikana käyneet läpi sotia, ruttoja, luonnonkatastrofeja ja kriisejä, mutta aina nousseet jaloillemme.

Hän painottaa, että suurin osa maailmankaikkeudesta on meille edelleen täysin tuntematonta. Mustat aukot, pimeä aine ja aika ovat käsitteitä, joita tiede ei vielä täysin ymmärrä – ja juuri tuo mysteeri kiehtoo häntä.

– Se, että emme ymmärrä, on kutsu jatkaa kysymistä, hän kiteyttää.

VALTAOJA kuvaa itseään agnostikoksi, ihmiseksi, joka ei väitä tietävänsä, onko Jumala olemassa. Sekä uskovat että ateistit ovat hänen mukaansa samassa asemassa, koska kumpikaan ei tiedä totuutta.

Tähtien tutkijan mielestä tieteellä ja uskonnolla ei ole kuitenkaan syytä olla vastakkain.

– Olisi kummallista etsiä tieteestä todisteita Jumalan olemassaololle tai olemattomuudelle. Se ei ole koskaan onnistunut.

Kummallakin on sama perusvoima: uteliaisuus ja halu ymmärtää. Siksi emeritusprofessori suhtautuu epäillen kaikenlaisiin ehdottomiin väitteisiin.

– Mitä enemmän maailmankaikkeudesta ymmärtää, sitä enemmän pitäisi olla nöyrä omien tietojensa rajallisuuden edessä, hän sanoo.

ASTROBIOLOGIA, elämä kosmisena ilmiönä, on yksi hänen kiinnostuksenkohteitaan. Jos elämää löytyy muualta kuin maasta, se herättää kysymyksiä myös teologiassa. Valtaojan mukaan osa uskonnollisista piireistä suhtautuu ajatukseen muukalaiselämästä epäluuloisesti, koska se voi horjuttaa ihmiskeskeistä maailmankuvaa. Fanaattisuutta löytyy myös tieteen puolelta, niiden joukosta, jotka eivät siedä uskonnollista ajattelua lainkaan.

– Meitä sillanrakentajia tarvittaisiin enemmän, ei toisten käännyttämiseen vaan ymmärtämiseen.

NYKYISEN käsityksen mukaan maailmankaikkeus on fysikaalisesti ääretön. Valtaoja pitää ajatusta sekä kiehtovana että hämmentävänä. Jos se on totta, jossain saattaa olla ääretön määrä meitä vastaavia kopioita.

Hän pohtii myös elämän syntyä ja niin sanottua antrooppista periaatetta: maailmankaikkeus vaikuttaa juuri sopivalta elämälle, mutta emme silti tiedä, millaisia muotoja elämä voisi saada muualla tai toisenlaisessa universumissa.

Suurin ratkaisematon arvoitus hänen mielestään on tietoisuus ja se, mistä syntyy tunne omasta olemassaolosta. Sitä tiede ei osaa vielä selittää. Kysymys elämän tarkoituksesta jää avoimeksi, mutta kosmologi näkee siinä kutsun jatkaa pohdintaa.

Jos hän saisi kysyä maailmankaikkeudelta yhden kysymyksen ja saisi siihen varmasti vastauksen, hän kysyisi:

> Kun katson yöllä tähtiä, tunnen oloni hyvin pieneksi. Voin ymmärtää, miksi joku näkee siinä Jumalan.

– Oliko tässä mitään vaihtoehtoa? Oliko pakko syntyä juuri tällainen maailmankaikkeus vai olisiko se voinut olla toisenlainen?

VALTAOJA palaa ajatuksissaan Kainuun järvimaisemiin, joissa hän viettää kesäiltojaan. Kesäyöt mökkilaiturilla ovat hänelle erityisiä.

– Kun katson yöllä tähtiä, tunnen oloni hyvin pieneksi. Voin ymmärtää, miksi joku näkee siinä Jumalan. Ehkä olen vain hiekanjyvä valtavassa kokonaisuudessa.

Hän ei tyrmää ajatusta, että maailmankaikkeus voisi olla tietoinen, mutta muistuttaa vielä kerran, että tieteellä ei ole keinoja todistaa tai kumota tällaista väitettä.

Valtaojan mielestä tärkeintä on, että ihminen säilyttää uteliaisuutensa ja kunnioittaa toisten näkemyksiä.

– Suurin tehtävämme ei ole vain antaa vastauksia, vaan rohkaista toisiamme etsimään ja kysymään, hän sanoo.

Kaisa Rönkä

Esko Valtaoja

- Tähtitieteen emeritusprofessori Turun yliopistosta
- Entinen Tuorlan observatorion johtaja
- Arvostettu tieteentekijä ja kiitetty tieteellisen tiedon popularisoija
- Kirjoittanut muun muassa teokset *Kaiken käsikirja* (2012) ja *Kohti ikuisuutta* (2017)

RAIMO SIVONEN

Kainuussa kesiään viettävän Esko Valtaojan mukaan nöyryys on tärkeää niin tieteessä kuin teologiassakin.

kirkonkirjat

jatkuu sivulta 11

HAUTAAN SIUNATTU:
Aili Maria Väänänen 97, Terttu Anna Liisa Laakkonen 95, Helvi Anneli Tuovinen 93, Ilmi Inkeri van den Arend 92, Airi Alli Anneli Timonen 91, Pentti Antero Asikainen 90, Aino Hilja Kareinen 87, Urho Tapio Laitinen 86, Helka Ritva Kaarina Heiskanen 85, Tauno Juho Makkonen 83, Eeva Liisa Eronen 82, Sirkka Raija Anita Eskelinen 81, Kaija Eila Marjatta Hirvonen 78, Ritva Anneli Roivas 74, Jari Yrjö Kari 70, Kari Pekka Vänskä 70, Raimo Ensio Piipponen 69, Timo Tapani Jalkanen 67, Timo Pekka Korhonen 63, Immonen, Jorma Juhani 59, Jari Juhani Kastinen 55, Hanna Katariina Wegelius 50

ENO

HAUTAAN SIUNATTU:
Helvi Johanna Laatikainen 96, Irja Annikki Pelkonen 95, Terttu Vappu Ikonen 91, Erkki Aulis Väänänen 91, Irja Tuulikki Turunen 78, Aimo Johannes Korhonen 72, Pentti Antero Pöntinen 72, Hannu Martti Juhani Sorjonen 72, Kaija Helena Paukkonen 71, Raino Henrik Kekkonen 68

VAARA-KARJALA

KASTETTU:
Milo Oskar Leo Armanto, Timi Eevertti Karppinen, Selma Amalia Potkonen, Milla Susanna Puumalainen, Aada Olivia Suhonen
KUULUTETTU:
Ari Tapio Kareinen ja Piia Eveliina Tiainen
Mika Aleksi Korhonen ja Janika Noora Henniina Räty
Henri Tapani Kristian Parviainen ja Sanna Jasmin Annika Turpeinen
HAUTAAN SIUNATTU:
Aino Vilhelmiina Hoffrén 96, Laina Elviira Varis 96, Sylvi Seija Aliina Malmisto 95, Pentti Eljas Hirvonen 94, Katri Hellin Ikonen 94, Saimi Terttu Kärnä 91, Reijo Alpo Juhani Ala-Kortesniemi 90, Pirkko Vornanen 90, Sylvi Johanna Lantela 89, Urho Mikko Myller 88, Erkki Ensio Mähönen 86, Väinö Pertti Suhonen 83, Irja Annikki Juntunen 82, Minerva Tuula Aulikki Konttinen 80, Aarne Sakari Piipponen 78, Eero Juhani Grönroos 68, Mirva Anneli Turunen 66, Antti Juhani Peinola 63

KONTIOLAHTI

KASTETTU:
Ninni Ariella Ahonen, Konsta Henrik Hakkarainen, Linus Oliver Heikkinen, Aku Eelis Ilmari Hiltunen, Etta Matilda Hiltunen, Joosua Max Mikael Honkanen, Elea Aava Adessa Hyttinen, Silva Lotta Katariina Juvonen, Matilda Maria Elisabet Kaakinen, Aino Kristiina Karhapää, Telma Elsa Viira Karttunen, Hannes Tarmo Viljami Keränen, Tinni Amanda Koffert, Elias Aarni Kontkanen, Olavi Eerik Roopertti Kurtelius, Aaron Nooa Kristian Lappalainen, Hugo Iivari Leppänen, Eero Topias Maukonen, Remi Daniel Metsälä, Meea Kirsi Linnea Miljuhin, Vili Ensio Mononen, Oiva Joonas Vilhelm Noponen, Lilli Hannele Ojala, Jasper Olli Parviainen, Abel Benjamin Piispanen, Leonel Aake Henrik Puustinen, Tuomas Martti Eliel Saarinen, Iina Vuokko Ilonen Simonen, Eelis Ilmari Sokkanen, Viljo Valentin Virmasalo
KUULUTETTU:
Petteri Paavo Kettunen ja Maria Heleena Kettunen
Petri Ensio Kiiskinen ja Sari Minna Susanna Kiiskinen
Arttu Iivari Kyllönen ja Milja Henriikka Kyllönen
Toni Saku Petteri Mäenharju ja Sini Susanna Mäenharju
Leevi Elmo Santeri Naakka ja Lotta Emilia Annina Naakka
Antti Eemeli Piipponen ja Roosa Anniina Elisa Piipponen
Yrjö Eevert Ruohomäki ja Eila Anita Pesonen
Pasi Tapio Tarnanen ja Teija Leena Tarnanen
Antti Johannes Tonder ja Riina Maria Tonder
HAUTAAN SIUNATTU:
Irene Kilfoil 99, Maire Lahja Tanskanen 99, Toini Tellervo Markkanen 97, Maire Annikki Partanen 90, Esko Antti Romppanen 90, Jouko Olavi Parviainen 87, Anna Liisa Kyllikki Turunen 85, Reijo Tapio Mäkisalo 83, Pauli Ensio Kettunen 79, Kauko Väänänen 79, Pentti Olavi Keronen 78, Maija Liisa Niemeläinen 77, Kari Johannes Lappalainen 68, Pauli Veijo Saarelainen 68, Terttu Tuulikki Toroskainen 68, Tuija Maritta Bahge 65, Anni Mönkkönen 0

menovinkki

TIINA PARTANEN

Tuoreille eläkeläisille suunnattua Mitä vielä? -ryhmää ohjaavat Kukka-Maaria Rydenfelt ja Marketta Komulainen.

Uusi elämänvaihe alkaa

ELÄKELÄISET. Keväällä käynnistyy vertaistukiryhmä.

MEISTÄ jokainen tuntee ihmisiä, jotka eri syistä odottavat eläköitymistä jo vuosia ennen eläkeikää. Itse koin asian toisin päin. En ollut hirveän innostunut asiasta paria vuotta ennen eläkeikää, koska pidin työstäni hyvin paljon, kuvailee **Marketta Komulainen**.

Lopulta terveysongelmat saivat hänet jäämään eläkkeelle varsinaisessa eläkeiässä. Se oli suuri elämänmuutos.

– Aloitin 6-vuotiaana koulun aikoinaan. Siitä lähtien on elämää kellotettu, Komulainen kuvailee.

Eläkkeellä kello ei enää sanellut elämää. Oli löydettävä oma vuorokausi- ja viikkorytminsä. Samoin oli etsittävä omaa identiteettiä: Mitä kuoriutuu sisältä, kun luopuu työminästä?

Komulainen kutsui itseään alkuun eläkeläisharjoittelijaksi. Eläkeläinen ei tuntunut sanana omalta.

– En kokenut olevani kovinkaan eläkeläinen. Minulla oli työikäisen ihmisen identiteetti. Kuvittelin olevani ikinuori, vaikka kun peiliin katsoo, niin viimeistään tajuaa, ettei mitään ikinuoria olla.

ENSI keväänä käynnistyy tuoreille eläkeläisille suunnattu Mitä vielä? -ryhmä. Vertaistukiryhmää ohjaa Marketta Komulainen yhdessä diakoniatyöntekijä **Kukka-Maaria Rydenfeltin** kanssa.

Samanlaisia ryhmiä on järjestetty aiemmin ainakin Espoossa Tapiolan seurakunnassa. Komulaisen ystävä vinkkasi hänelle ryhmistä, sillä hän tunsi Komulaisen työtaustan.

Komulainen ehti työskennellä ennen eläkkeelle jäämistään 19 vuoden ajan Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistyksessä. Hänen työhönsä kuului vertaistukiryhmien ohjaamista syöpään sairastuneille ja omaisille.

Samoja ryhmänohjaajan taitoja hän pääsee hyödyntämään nyt eläkkeellä ensimmäisessä Joensuussa järjestettävässä Mitä vielä? -ryhmässä.

SEITSEMÄN kertaa kokoontuva ryhmä keskittyy kysymyksiin, jotka saattavat mietityttää uuden elämänvaiheen alussa: Miten oma identiteetti muuttuu, kun työt loppuvat? Mihin käytän aikani ja mitä haluan vielä saavuttaa?

Komulainen ja Rydenfelt kutsuvat mukaan vuoden sisällä eläkkeelle jääneitä. Näin elämänvaiheen alku on vielä tuoreessa muistissa.

Mitä vielä? -ryhmä tarjoaa ajan ja paikan tutkia yksin ja yhdessä toisten kanssa, mikä omassa elämässä on arvokasta ja merkityksellistä ja mikä vahvistaa tyytyväisyyttä uudessa elämänvaiheessa. Ryhmän on myös tarkoitus ehkäistä yksinäisyyttä ja vahvistaa yhteisöllisyyttä.

– Kaikilla ei ole eläkkeelle jäädessä suurta sukulaisten ja ystävien piiriä. Tämä tarjoaa parhaimmillaan tilanteen, jossa voi tutustua samassa elämäntilanteessa oleviin ja saada uusia tuttavuuksia, vaikka harrastuskaverin, Rydenfelt kuvailee.

Tarmo Ylhävuori

Mitä vielä? -ryhmä alkaa Rantakylän kirkolla ma 19.1. klo 13–15.30. Kokoontumiset joka toinen viikko. Ilmoittautuminen viim. pe 24.10.: joensuunseurakunnat.fi/ilmoittaudu.
Kaikki ilmoittautuneet haastatellaan ennen ryhmän aloitusta.

Kirkkotie

65. vuosikerta
Seuraava lehti ilmestyy 26.11.2025
kirkkotie.fi

PunaMusta AUDITOITU CO_2 NEUTRAALI TUOTE

Julkaisija: Joensuun evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä
Päätoimittaja: Kirsi Taskinen, p. 050 590 6520, kirsi.taskinen@evl.fi
Toimitus: viestinta.joensuu@evl.fi, PL 10, 80101 Joensuu
Kannen kuva: Raimo Sivonen

Taitto: Mediasepät, Kuopio
Paino: PunaMusta Oy
Painos: 45 000 kpl
Ilmoitusmyynti: Sacrum-Kotimaa Oy, Juha Kurvinen p. 040 665 5983, juha.kurvinen@kotimaa.fi

Jäikö lehti tulematta?
ILMOITA JAKELUHÄIRIÖSTÄ
- **puhelimitse:** Suomen Suoramainonta Oy, p. 029 001 0040
- **verkossa:** https://ssm.fi/jakelupalaute

Joensuun Hautaustoimisto Vatanen

Yläsatamakatu 10, 80100 Joensuu
(013) 223 633 | ma–pe 9–17, la sopimuksen mukaan

www.joensuunhautaustoimisto.fi
info@joensuunhautaustoimisto.fi

Tarjoamme lämminhenkistä ja
asiantuntevaa käytännön apua
kaikissa hautajaisiin liittyvissä järjestelyissä.

HAUTAUSTOIMISTO
Hammaslahti
Lastaustie 2
p. 050 471 6647

Kirkkotie 6, Tohmajärvi
p. 045 108 8111 ja 040 913 2761
www.tohmajarvenhautauspalvelu.fi

HAUTAKIVIKAIVERRUS JOENSUUN MUISTOMERKKIHUOLTO KY
- *Hautakivikaiverrukset*
- *Uudelleenkultaukset*
- *Koristeet • Lyhdyt*
- *Ym. alan työt*

Kimmo Kinnunen
Puh. (013) 731 582
Gsm 0400 896 409

HAMMASLABORATORIO JOEN HAMMAS OY

Tarvitseeko hammasproteesisi uusimista tai huoltoa?

erikoishammasteknikko
Jarmo Miettinen
050 561 0783

* Meiltä uudet hammasproteesit, pohjaukset, korjaukset.
* Luotettavaa palvelua, laatua ja ammattitaitoa takuutyönä.
* Ilmainen tarkastus ja hoitosuunnitelma.

Kauppakatu 27 b A 35, 80100 Joensuu Puh. (013) 224 666

RIMPILÄINEN
HAUTAUSPALVELU

Kukkakauppa | Hautauspalvelu | Perukirjapalvelu

ENO	Niskantie 44	050 471 5857
JOENSUU	Kauppakeskus Prisma	050 555 8607
KONTIOLAHTI	Keskuskatu 24	050 325 0631

valtteri@hautauspalvelurimpilainen.fi | 044 293 6936

SULOKIVI

Kotimaiset kivilajit paikallinen kiviveistämö.

sulokivi.fi | Aspitie 18
013 822 226 | 80100 JOENSUU

20 VUODEN KOKEMUKSELLA *TERVETULOA !*

erikoishammasteknikko
Harri Hukka

Hammaslaboratorio
AikaHammas

Kirkkokatu 30 B • 80100 Joensuu
Katutasossa
Puh. (013) 311 575 • 050 331 7575

Kukka- ja Hautauspalvelu
ERONEN

Koskikatu 11, JOENSUU
puh. (013) 120720, 0500 670112
www.eronen.fi

TÄYDEN PALVELUN HAUTAUSTOIMISTO
MEMORIA
www.memoriahautaus.com

- **PERHEJUHLAT**
- **YRITYSTILAISUUDET**

Asiakkaan varaamissa tiloissa

PITOPALVELU
ANJA LUKKARINEN

Longantie 11, 80130 JOENSUU
Puh. 040 534 0885
www.pitopalveluanjalukkarinen.fi

Seuraava lehti ilmestyy 26.11.
Ilmoitukset 18.11. mennessä.

KOTIMAA
Merkityksellistä sisältöä

kotimaa.fi - Kirkon valtakunnalliset uutiset aina tuoreena mukanasi!

Kirkkotie

Varaa mainos-paikkasi paikalliseen Kirkkotie -lehteen!

Mediamyynti:
Juha Kurvinen
040 665 5983
juha.kurvinen@kotimaa.fi

Testamentti on kaunis tapa auttaa

Jo pienelläkin osuudella omaisuudestasi on suuri merkitys kehitysmaiden köyhimmille ihmisille. Lapset voivat päästä kouluun, nuoret saada ammatti-koulutusta ja naiset keinoja hankkia toimeentulon.

Testamentin teko ei ole vaikeaa.
Tilaa maksuton testamenttioppaamme.
Tarjoamme verkkosivuillamme mahdollisuuden laatia testamentin sekä juristin apua.

kua.fi/testamentti

020 787 1201
(Puhelun hinta 8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min)

KUA Kirkon Ulkomaanapu

Lähetä osanottosi

punaisenristinkauppa.fi
Addressien tekstaus ja lähettäminen
myynti@punainenristi.fi
tai puh. **020 701 2211**
arkisin **8.30–15.00**

Punainen Risti

INFOGRAAFI: TIINA PARTANEN

Autamme maailmalla

Joensuun seurakunnat ja Kontiolahden seurakunta tukevat lähetystyötä järjestöjen kautta

Opettaja, sairaanhoitaja, pappi, hanketyöntekijä...

Lähetystyö on evankeliumin julistamista, diakonista palvelua ja yhteisen hyvän edistämistä lähetystyöntekijän oman ammattitaidon pohjalta.

Kreikka
Urheilulähetystyö pakolaisten keskuudessa

Kiina
Raamattulähetystyö

Intia
Medialähetystyö, radio-ohjelmia 17 kielellä

Thaimaa
Raamatunkäännöstyö

Senegal
Hankehallinnon asiantuntijatehtävän tukeminen

Bolivia
Lasten koulunkäynnin tukeminen

Namibia
Raamatunkäännöstyö

Poimintoja

Oheiset lähetyskohteet ovat nostoja Kirkkotien seurakuntien lähetyskohteista, mutta kohteita on monia muitakin. Työ painottuu Aasiaan ja Afrikkaan.

KUA Kirkon Ulkomaanapu

Osa seurakuntien kansainvälisestä avusta ohjataan Kirkon Ulkomaan avun kautta erilaisiin kehitysyhteistyöhankkeisiin tai kriisikohteisiin.

Lähetystyötä rahoitetaan pääosin ohjaamalla rahaa järjestöille seurakuntien budjettien kautta, mutta varoja kerätään myös erilaisissa tapahtumissa, myyjäisissä ja kolehdeilla.

Lähetysjärjestöjä on useita, mutta eniten tuemme tällä hetkellä Suomen Lähetysseuran, Suomen Pipliaseuran ja Medialähetys Sanansaattajien työtä.

Lähteet: domus.evl.fi, joensuunseurakunnat.fi, kontiolahdenseurakunta.fi

Lue tai kuuntele verkossa: kirkkotie.fi

Seuraava lehti ilmestyy 26.11.